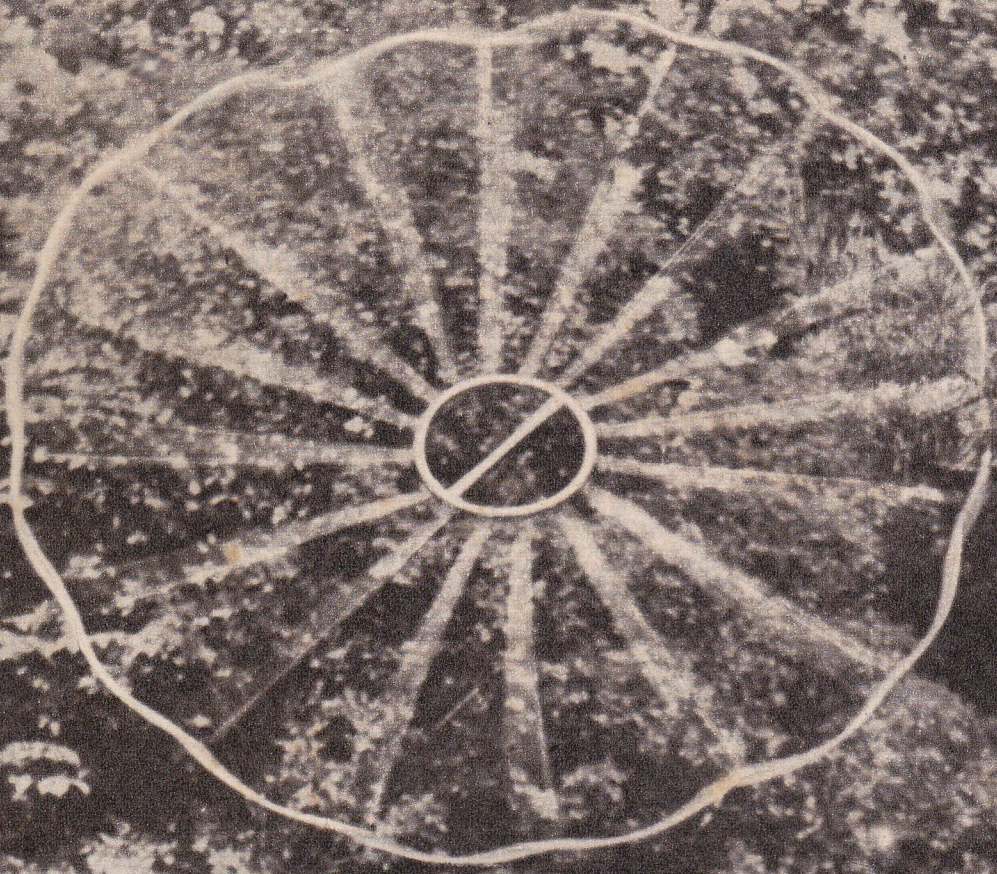

XVIII. ÉVF. 17. SZ.

ÁRA **20** FILL.

1937. MÁJUS 15.

Magyar Cserkész

Élelmiszer és Áru Szállító Kft.

Budapest, XIV, Gizella út 49. szám

Telefón: 2-977-34, 2-974-29

A Cserkész Szövetségi kiképzőtáborok hivatalos szállítója

Herceg Esterházy Pál

kapuvári húsárugyárának budapesti vezérképviselője

Részletes árjegyzéket e hirdetésre való hivatkozással bérmentve küldünk.

Nyári táborozások céljaira legelőnyösebben beszerezhetők:

metélt- és kockatészta, csőtészta stb., fűszer és gyarmatárak, hüvelyesek, konzervek, gyümölcszék, csokoládé, kakaó, keksz stb., összes egyéb élelmiszerek és háztartási cikkek.

Gyári áron megrendelhetők elsőrendű, feltétlenül megbízható minőségben:

paprikás- és füstöltzalonna, füstölt cserkész- és leventekolbász, házi paprikás kolbász, szárazkolbász, kapuvári szalámi, gyulai télkolbász stb. stb. húskonzervek és pástétomok dobozban. RÁBAKÖZI MÁJSAJT 1/2 és 1 kg-os dobozokban

ENRILO-NAK

a kitűnő szomjesillapító-
nak, egyetlen kulacsból
sem szabad hiányoznia.

Jól cukrozva üdítő
és egészséges ital,
mely különösen
hosszabb túráknál
nagy ellenállókép-
ességet kölcsönöz.

Kizárólagosan honi nyers-
anyagokból gyártja a

FRANCK HENRIK FIAI RT.

nagykanizsai és moson-
szentjánosi hazai gyáraiban

MAGYAR CSERKÉSZ

XVIII. ÉVFOLYAM, 17. SZÁM
ELŐFIZETÉSI DIJ: EGÉSZ ÉVRE 2 PENGŐ.
EGYES SZÁM ÁRA 20 FILLÉR

SZERKESZTI:
DR. SZTRILICH PÁL

1937. MÁJUS 15
MEGJELENIK A HÓ 1-ÉN ÉS 15-ÉN
CSEKKSZÁMLA: 31.428

Felvonult a honvédség

Budapest utcáin
tisztelgett
Magyarország
Kormányzója és a
látogató osztrák
köztársasági el-
nök előtt.

günk valamennyi
fegyverneme. Lát-
tuk azokat a ke-
mény embereket,
kik őrt állanak
határainkon. Meg-
dobbant szívünk,

Az ütemes léptek, igazodó sorok, a tökéletes
fegyelmesség magával ragadta a nézők tízezreit,
a főváros nem túlságosan lelkesedő közönsége taps-
viharral fogadta a magyar vidék napbarnított fiait.

A díszfelvonulás, melyhez hasonló tizenöt éve
nem volt, a jelenlévő cserkészekre különösen mély
benyomást tett. Végig vonult előttünk honvédsé-

mikor arra gondoltunk, hogy néhány év múlva mi
is tagjai leszünk a honvédségnek. Csillogott sze-
münk, mikor a felvonulókat néztük, mert férfiak,
kemény, erős férfiak léptei alatt dobbant a kövezet.

Ezt a szeretetet és megbecsülést szolgálja a
Magyar Cserkész, mikor olvasóival együtt ünnepli
nemzeti büszkeségünket: a magyar honvédséget.

II. Rákóczi Ferenc szobrát országgraszoló ünnepség kere- tében leplezték le május 2-án Budapesten

A nagyméretű lovasszobor, mely
Pásztor János alkotása, a Kossuth
Lajos téren áll, szemben a Kossuth
szobor-csoporttal.

A gyönyörű ércbe öntött remekmű
felemelő látványt nyújt a nézőnek,
mintha az élő Rákóczi paripája
ágaskodna előttünk és akarna le-
ugrani a vörösköböl készült talap-
zatáról. Örömmel mondhatjuk, hogy
ismét szép szoborral gyarapodott
fővárosunk.

A győri csata

1809

A KARD LEGENDÁJA

Forrásmunkák: Bodnár Győző: A győri csata. Hadtörténelmi Közlemény 1897. Pilch Jenő: Vitézségünk ezeréve. Breit-Bánlaky József: A magyar nemzet hadtörténelme.

Napoleon — miután Angliát kedvező földrajzi helyzete következtében fegyveres erővel legyűrni nem tudta, — megkísérelte kiéheztetését. Elrendelte a szárazföldi „zárlatot”, azaz megtiltotta a tenger mentén elterülő európai államoknak, hogy kikötőikbe angol hajókat fogadjanak be és hogy saját hajóikon bármit is szállítsanak a szigetország számára. Intézkedése megbénította a tengeri kereskedelmet és az elégedetlenség végül is újabb háborúban lobbant ki. Ausztria fogott fegyvert elsősül és egyszerre három hadszíntéren támadta meg a napoleoni császárságot: Németországban, Lengyelország területén és olasz földön. A kezdeti sikerek után megfordult a szerencse kereke és mind a Duna mentén, mind Lengyelországban a franciák s szövetségeseik kerekedtek felül. János főherceg, Ausztria olaszországi hadseregének vezére szintén győzelmesen nyomult előre, azonban amikor értesült a németországi sorozatos balsikerekről, visszafordult, hogy Károly főherceg dunamelléki hadseregének segítségére siessen. Serege egyik oszlopával Grác felé hátrált, a másikat pedig Zágrábon át Magyarországra küldte. Gráctól aztán Macdonald marsall vezette franciák elől kénytelen volt ő maga is magyar földre húzódni.

A sorkatonaságot erősen megtizedelte a hadjárat, számuk nem volt elégséges az országot immár közvetlenül fenyegető háborúveszedelem elhárítására, Ferenc magyar király (és osztrák császár) tehát fegyverbe szólította a nemesseget. A nemesi felkelés első csapatai már június 1-én bevonultak János főherceg körmeneti táborába. János főherceg, a magyarországi erők vezére azonnal szolgálatba fogta őket. A pesti meg a veszprémmegyei felkelő lovas ezredeket nyomban kiküldötte a Rába-átjárók megszállására s a Szombathely környékén feltűnő francia seregtettek kikémlelésére. János, megpihent csapataival Bécsujhelyre

szándékozott volnálni. Ezredeit akarta ott kiegészíteni, mert a szakadatlan harc olyannyira megvámolta seregét, hogy némelyik zászlóaljban alig 20—25 ember alkotta a századokat. Azonban június 4-én parancsot kapott Károly főhercegtől, a császári haderők fővezéréntől, hogy haladéktalanul kerekedjék fel és Győrme gyén, Csallóközön át vonuljon Pozsonyba s a lehetőség szerint kerülje az összefutást az ellenséggel. Károly úgy vélte, hogy Magyarország megvédésére elég lesz a nemesi felkelők gyatrán felszerelt, kiképezetlen hadereje is.

János főherceg tétovázás nélkül teljesítette a rendelkezést. A nemesi ezredeket a visszavonulás fedezésére vezényelte, maga pedig a sereg zömével erőltetett menetben haladt Győr felé. Napoleon mostoha fia, Jenő alkirály magyar földre betört hada nyomon követte az elvonulókat és a használhatatlanul rossz lőfegyverrel, törött sárkányú pisztollyal, puskával, rozsdás, görbe karddal felszerelt nemesek fogcsikorgatva védték a visszavonulási utat. Sövényháza, Sárvár, Karakó, Merse, Szőröcsök, Pápa mind egy-egy vérrel hintett állomása a harcoló utóvédnek. Koplalba viaskodtak, mert élelmezésükről egyáltalában nem gondoskodott a császári hadvezetőség s éppígy megfélekedtek arról is, hogy egyenruhával lássák el őket. Harácsolással ugyan szerezhettek volna eleséget, ám jóérzésük nem engedte, hogy a velük egyvérű, szegény falusi néptől ragadják el a betevő falatukat. Öt napja éheztek, mikor június 13-án reggel Győr alá értek.

János főherceg akkor már látta, hogy semmiképpen sem kerülheti ki az összeütközést üldözőivel, tehát gyorsan tábort üttetett és szembefordult a franciákkal. A négyezer főnyi francia elővéd lovasság időközben akadálytalanul elérte Gyirmót községet és Királyszéknél rajtaütésszerű támadással majdnem elvagták a főseregtől Geramb alezredes Győrbe igyekvő utóhadát. Már kis hízja bekerítették a sortűzekkel védekező, négyzögbe tömörült gyalogságot, amikor a sebtében elsáncolt Kis-Megyer major felől Mecsery altábornagy vezetésével hirtelen rajtuk ütött a felkelő huszárság három üteggel megerősített tizennégy százada és rövid ágyúzás után vad rohammal felszabadították a szorongatott gyalogságot. A felkelők Csanakig zavarták a hátráló franciákat, hol a megkergetettek ellentámadással kísérleteztek, de próbálkozásuk megfenekelett az odaérkező hús századnyi huszárság közbeegyedésén. A küzdelem zajára Jenő alkirály a kezeügyében tartózkodó csapatát Csanakra irányította s ekkor, a közeledő túlerő elől Mecsery okosan visszavonult.

Az alkirály is visszarendelte ezredeit és szintén tábort üttött. A Montbrun-hadosztály Csanakon szállott táborba, a többi hadosztály pedig a Koroncó—Szemere—Felpéc községek közötti vonalon.

Az éj leple alatt János csatarendbe állította csapatait, még pedig úgy, hogy a felkelő ezredeket a sorkatonaság közé osztotta be, ami később a csata folyamán igen sok bajnak lett az eredője.

A jobbszárny a Rába könyökhajlatához vonult fel tizenegy század huszársággal, tizenkét század felkelő lovasal, négy ágyúval és ötvenhárom gyalogos katonával. Parancsnokuk Frimont altábornagy volt.

A Kis-Magyar majorra támaszkodó, János főherceg vezérelte középhadat a Jelacsics és a Colloredo hadosztályba sorozott császári és királyi sorkatonaság, osztrák landwehrek, határőrök és nemesi felkelők képezték, mintegy tizenötezen, tizenkét ágyúval.

A balszárnyat alkotó harmincnegyzet századot számláló két lovasdandárt, hová huszonnégy század nemesi huszárt osztottak be, Mecsery János báró altábornagy vezényelte.

A gyalogos tartalék a szabadhegyi magaslaton tanyázott, a huszártartalék pedig a balszárny mögött állott harcra készen. A győri sánctábornok Meskó báró tábornok védte tíz ágyúval, négy felkelő gyalogzászlóaljjal és kilenc századnyi felkelő huszárral.

János főherceg javarészt gyakorlatlan felkelőkből álló haderege tehát körülbelül negyvenezer főnyi volt, mindössze huszonnyolc ágyúval, míg Jenő alkirály 144 ágyúval és ötvenhatezer harcedzett katonával rendelkezett.

Június 14-e hajnalán még sötétben felvonultak a franciák is. A jobbszárny Montbrun tábornok vezetésével áthaladt Nagybarát községen és egy könnyű lovas, valamint egy megerősített dragonyos hadosztállyal és huszonnyolc ágyúval Mecsery altábornagy csatarendje ellen indult.

A Grenier tábornok irányította közép három gyaloghadosztálya harminchat ágyúval a Kis-Magyar majort, a majortól nyugatra elterülő temetőt és Szabadhegy községet választotta támadási pontul, miközben egy gyaloghadosztály és tizenkét ágyú mögöttük vonult, hogy szükség esetén ott avatkozzék harcba, ahol leginkább elkel a támogatás. A balszárnyon Lauriston tábornok lovashadosztályával és egy tucat ágyúval egyenesen az ellenfél jobbszárnyának tartott, egy gyaloghadosztályt ugyancsak tizenkét löveggel a győri sánctábornok megfigyelésére küldött. Két hadosztály tartalékul Kisbarát és Csanak község között maradt, a tüzérségi tartalék huszonnyolc ágyúja pedig Csanakon várta a parancsot.

A felderítő járőrök puskái egész éjszaka durrogtak s mire délelőtt 11 órakor a voltaképpen csata kezdetét vette, már mindkét sereg felcserei munkában izzadtak, kötögetve az éjszakai csatározások sebesültjeit. Montbrun előrevágató francia dragonyosai 11 órakor megtámadják Mecsery előőrseit. A kis őrcsapatokat, akár mint is próbálják megvetni lábukat, a fölényes túlerejű dragonyosok tömege a balszárny védelme vonaláig, a Panzsa patakig űzi. Rohammámorukból a kis-magyarai majorban rejtőző gyalogság gyorstüze józanítja ki őket. Mire meglepetésükből felocsudnak, már teljes a kavarodás, paripák nyihognak halomra lötten, jajkiáltás felhőzik a szakadatlanul döngő fegyverropogáson keresztül és néhány perc múlva eszeveszett vágatással iramlik vissza a tizenkét századnyi dragonyosokból épségben maradt pár száz lovas.

A dragonyosok veszte rövid időre harcszünetet teremtett. Már déli egy óra volt, mikor Jenő alkirály elrendelte az általános támadást. Megdördülnek a francia útegek, mennydörgésszerű robajuk elfojtja az osztrák-magyar lövegek dörrenéseit és a francia lovasság máris rohamra dübörög. Az első cél a Kis-Táplány puszta közelében levő pataki híd. Egyetlen egy nemesi huszárszázad őrzi a keskeny faalkotmányt és dühödt kézitűsében verik le a hídra ötösével-hatosával felrobogó lovasokat — egy egész ezredet.

Két órakor már mindenütt tombol a harc. Montbrun át akarja karolni ellenfelei balszárnyát és a középhaddal karöltve három oldalról közelíti meg a kismegyeri szilárd támpontot. János főherceg idejekorán felismeri a veszélyt és útegjei tüzet a francia derékhadra összpontosítja. A gránátosó szerencsésen megakasztja a támadást. Már-már remény gyúl a vezérekben, mert a Kis-Panzsán átjutott, a Szabadhegy elfoglalására törekvő másik francia hadosztályt szintén visszadobta a tüzelés és a harmadik hadosztály kísérletezése is összeomlott a Szabadhegyet megszállva tartó gyalogság szakadatlan, jól célzott sortüzeinek golyózáporában — és ekkor kavarodás keletkezik a balszárnyon Mecsery lovassága között.

Montbrun megsejtette Mecsery felkelő lovasságának gyengeségét és bombáztatni kezdte az ezredeket. A csatazajhoz nem szokott paripák megbokrosodtak a szétrobbanó lövedékek durranásától s akár mennyire is erőlködtek a vezetők, egyszerűen felbomlott a rend. A lovak elragadták gazdáikat és a Kis-Megyer mögötti síkságon csakhamar százsámra nyargalásztak a megriadt, fékezhetetlen jószágok. Azok az ezredek, ahol a pániknak sikerült elejét venni, félve a zavartól, követelték, hogy rohanják meg a szünet nélkül bombákat szóró franciákat, de Mecsery mérlegelve a helyzetet, a csapatok tapasztalatlanságát és azt, hogy Montbrun kéttucat ágyúja mekkora pusztítást okozhat a Panzsa kevésszámú gázlóján átkelők között, visszautasította a követelést, azzal a megokolással, hogy nincs értelme az emberáldozatnak, mert az ellenség támadása már összeomlott.

Am Greniert szívós fából faragták. A középre vonta a tartalék négy úteget és most már harminchat ágyú támogatásával vezette hadosztályát Kis-Magyar ellen. A major épületeit füstölög romokba döntötték az ágyúgolyók és a védők négy gyalogos századából alig két századnyi ember volt küzdőképes csupán, mikor a keleti oldalon betörték a franciák. Valóságos párharcot vívtak az omladékok mögé rejtőzött gyalogosok a ledől falakra tóduló gránátosokkal és egy lépéssel sem engedték beljebb hatolni a nekibőszülten küzdő franciákat. Ugyanekkor a Panzsán is sikerült a támadóknak átlábolniok és a jobbszárnyat heves tusa árán visszazorítva felnyomultak Szabadhegyig. A községet felkelők és a 61. gyalogezred tartotta megszállva. A kétségbeesettség ereje kölcsönözve elszánással próbálták megakasztani Montbrun csapatainak térhódítását. Két hadosztály rohamát verték vissza egymásután szuronyhegygel és csupán akkor húzódtak ki a községből, mikor az alkirály odaírányította erősítés már az útegeket fenyegette. Az általános tomboló harc közben elakadt az utánpótlás, elfogyott a lőszer, a halottaktól meg a sebesültektől szedték el a löpört meg az ólmot. Elkieseredett, utcáról-utcára húzó küzdelem után vonultak csak ki az égő házsorok közül. Nem tellett el egy félóra, már ismét ott viaskodtak az imént elhagyott faluban s a közben támogatásukra menesztett két gyalogezreddel közösen nemhogy újra megkaparintották a fontos hadállást, hanem túldzték a franciákat a súlyos veszteség árán átgázolt patakon is.

Az alkirály hadosztályainak második támadása is siketelenségbe fult tehát. Délután négy óra volt ekkor.

Alig valamivel később a francia lovasság megint áttört a Panzsán és a szabadhegyi magaslatnak vágatott, átkarolással fenyegetve a balszárnyat. Mecséry eléjük akart vágni, azonban huszársága az ágyúzástól még mindig idegeskedő lovak hátán csak igen nehézkesen tudott áthatolni a Viczayárok mély vízmosásán. Mire a hadosztály éle túljutott a szakadékos vízmedren, a franciák már felfejlődve fogadták őket s ezzel elveszett az ellentámadás sikerének még a reménye is. Közben Montbrun útegeit beírányoztatta az átkelőfélben levő felkelő huszárokra és a tolongó tömegbe csapó golyók most másodszer, az elsőnél is nagyobb kavarodást okoztak. Egyes századok, amint átvergődtek, nyomban a franciáknak lódultak, persze eredménytelenül, mert a hátuk mögött már futni kezdtek fejüket vesztett társaik.

Geramb alezredes látva a zürzavart a mindössze 350 főre csökkent 2. és 5. huszárezreddel közbevágott, hogy időt biztosítson a felbomlott nemesi had rendbeszedelőkódésére. Eppen a dragonyosokra zúdultak, mikor csatlakozott rohamukhoz a zemplén—hevesmegyei felkelő lovasság. De bármekkora volt is elszántságuk, a roppant túlerőt éppúgy nem tudták visszalökni, mint ahogy képtelenség volt rendet teremteni a megfélemledett felkelőtársaik között. Jórészük a csatatéren kívül eső Sashegyig futott, de voltak, akik Budáig vagy éppenséggel fatornácos kúriájukig meg sem álltak.

A franciák nem voltak képesek kihasználni a jobbszárny felbomlását, mert Hadikék elszánt ellenlökése összezavarta harcrendjüket és a második roham visszavert gyalogsága is

csak akkor szedelőzködött újra az előrenyomuláshoz.

Négy és öt óra között azután harmadszor is összecsaptak a szembenállók. A francia jobbszárny lovassága a Sashegy felé indult a megfutott felkelők nyomába, hogy berekessze az osztrákok visszavonulási útját. Kismegyer és Szabadhegy előtt példátalan heveségűvé fajul az ütközet. Három zászlóalj ellenséges gyalogság fogja gyűrűbe a földig rombolt majort. A császári 61. gyalogezred egyik töredékszázlójaja még mindig ott fekszik az omladékok mögött. Harminc lépésnyi közelségbe engedik magukhoz a futva közeledő franciákat, akkor ontják rájuk ösztűzüket és utána szuronyal esnek nekik. Ugyanígy kelepcébe csalják a megtizedelt zászlóaljak helyére özönlő újabb francia csapatokat is. Párját ritkító hősi küzdelem zajlik a major környékén és a tengeri francia fapodtatnyit sem jut előre, nem képes megbírkózni az alig százötven-kétszáz magyarral!

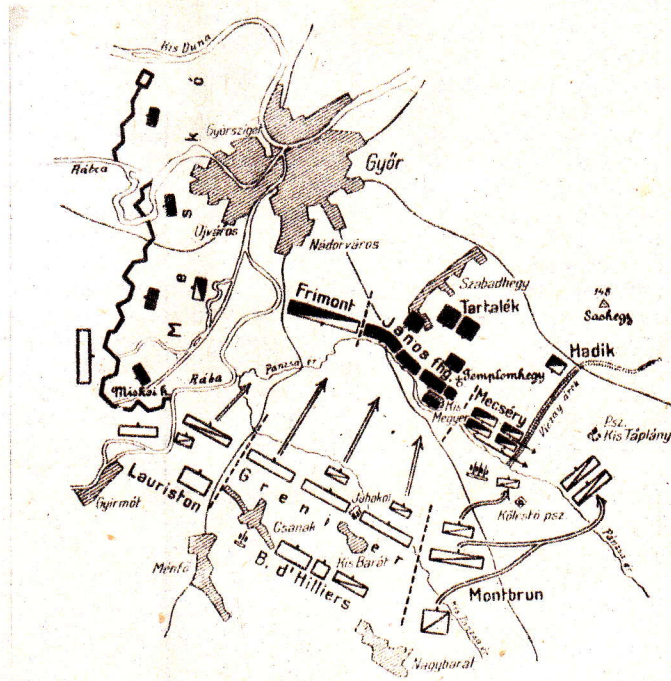
Am a János főherceg vezérelte középhad végre is megjelen a túlerő nyomása alatt és a mindinkább romló helyzetben már a zemplén nemesi huszárok oldaltámadása sem javít. A fővezér, hogy elkerülje a további vérvesztéséget, délután 5 órakor megfúvatja a visszavonulót. Hétezer halottat, közöttük nyolcszáz felkelőt hagyva a csatatéren, Sashegyen át Ács-Komáromnak indul a császári sereg. A franciák nyomon követik a Bakonyér partjáig, ott ellenben felhagynak az üldözéssel és a csapatok zöme visszatér a harcmezőre, ahol a major körül még mindig csattog a puska, bömböl az ágyú.

A kismegyeri védőosztag parancsnoka, Hummel őrnagy mit sem tudott arról, hogy az osztrák—magyar sereg feladta az ütközetet. A major környékét ködként megülő löporfűst lehetetlenné tette a csatatér áttekintését s Hummel a távolban mozgó csapatokat a saját seregéhez tartóznak

vélve lankadatlan kitartással védelmezte a majort. Lőszere utólját lövette el, mikor bekúszott a sáncok mögé egy sebesült altiszt és hírül adta, hogy a sereg már messze jár.

Hummel még ekkor sem hagy fel az ellenállással. Összegyűjti élő embereit, át akar törni az ostromgyűrűn, hogy utána eredjen a császáriaknak, de az alkirály hadosztályai már keresztülvághatatlannal vasperecként torlódnak össze a major körül és tízezernek nyomulnak egyszerre a védőkre. Hummel ekkor — de csak ekkor! — leteteti a fegyvert, hogy megkímélhesse hősei életét. Százhat közlegény, kilenc tiszt jutott a franciák fogságába, akik ellenség létükre valósággal ünnepezték foglyaikat — tisztelve bennük a rendíthetetlen bátorságot, a legnagyobb harcoserényt.

A nemesi felkelők a győri csatában — kevés kivétellel — mint már annyiszor, ismét teljesítették kötelességüket, harcoltak híven, bátran. A csatavesztés nem rajtuk mulott, hanem a körülményeken. Kiképzetlen, rosszul felfegyverzett gyenge sereg ritkán győzött le még harcjárta, jól felszerelt, erős hadat. Itt pedig ez volt a helyzet. A hatalmaságok is megértették a tényeket és többé nem hívták zászló alá a nemesi felkelést. A győri csatával együtt a múlté lett a nemesek hadviselésére vonatkozó sokszáz esztendő törvény. Az idő elsepri az alapja dől intézményeket!...

A győri csata 1809 június 14.

AZ ELRABOLT FIÚ

BY PERMISSION OF MR. LLOYD OSBOURNE

IRTA R. L. STEVENSON

FORDITOTTA VITÉZ TEMESY GYÖZÖ

(15)

Az egyik sebesültet kiállítottuk őrszemnek és meghagytuk neki, hogy figyelje a tengert és jelezze, amit lát. Már majdnem készen voltunk a csónakkal, amikor ez az ember rémülten ordított felénk: „Az Isten szerelmére, fogózkodjatok!” Éreztük a hangjából, hogy valami rendkívüli történet és valóban, olyan hullámhegy rontott ránk, hogy leemelte a hajót a zátonyról és oldalára fektette. Nem tudom, hogy a kiállítás volt-e késő vagy gyengén kapaszkodtam, elég az hozzá, a hajó hirtelen megbillenése következtében a korláton át a tengerbe zuhantam.

Lemerültem és ittam, aztán felbukkantam és a holdvilágot pillantottam meg, majd újra elmerültem. Azt mondják, az ember harmadszorra végleg elmerül. Velem nem az történt, ami másokkal szokott; nem is szeretném itt leírni, hányszor buktam alá és hányszor merültem fel. Egyre távolabb sodródtam, a víz dobált. Fuldokoltam és teljesen a hullámok hatalmában voltam. Ahhoz, hogy szomorkodjam vagy kétségbeesek, túlságosan fel volt már kavarva minden érzékem. Egy árboedarabot szorongattam; ez némileg segített. Egyszerre nyugodt vízbe jutottam és kezdtem visszanyerni öntudatomat.

Amibe kapaszkodtam, az a tartalék-árboerúd volt. Csodálkoztam, milyen messzire kerültem a hajótól. Kiállítottam feléje; pedig biztos voltam abban, hogy hallótávolságon kívül van. Még megvolt egészben; de sokkal messzebb voltam, semhogy megállapíthattam volna, vajjon a csónakot lebocsátották-e vagy sem.

Miközben a hajó felé kiáltoztam, megláttam a vízfelület egy sávját a hajó közt és köztém. Apró hullámok fodrozódtak rajta, mintha forrtak volna a holdvilágban csillogó hajjai és tarajai. Néha az egész vonal oldalt mozgott, mintha élő kígyó farka volna; néha egy pillanatra az egész eltűnt és aztán újra kezdődött a forrás. Nem tudtam, mi lehet ez és egyideig nagyon féltem tőle: most már tudom, hogy az a dagály „mérge” vagy sodra volt. Az sodort olyan sebesen és az rázott akkorákat rajtam kegyetlenül. Végül is, mintha belefáradt volna a játékba, árboerúddal együtt kidobott a partra.

Mozdulatlanul feküdtem és éreztem, hogy az ember a hidegtől éppen úgy meghalhat, mint ahogy belefulladás a vízbe. Earraid partja közel volt; a holdvilágnál láttam a hanga foltjait és a sziklák csillámjainak villanását.

— Ime — gondoltam, — ha azt nem tudom elérni, akkor végem van!

Uszni nemigen tudtam, hiszen az Essen vize sekély odahaza; de amikor kétkézzel belekapaszkodtam a gerendába és mindkét lábammal rugdaltam, hamar megállapítottam, hogy haladok. Kemény és halálosan lassú munka volt; de úgy egy órai rugdalózás és vergődés után rendben megérkeztem egy homokos öbölbe, melyet alacsony dombok öveztek.

A tenger itt teljesen nyugodt volt; hullámnak még a hangját se lehetett hallani; a hold teljes fényvel világított és nekem az járt az eszemben, hogy soha életemben nem láttam ilyen kopár és elhagyatott helyet. Azonban szárazon voltam, mikor végre olyan sekély vízbe értem, hogy elengedhettem a gerendát és partra gázolhattam, nem tudom,

mi volt erősebb bennem, a fáradtság vagy a hála. Bizonyos, hogy mindkettőt éreztem, még soha nem merültem ki ennyire és hála voltam Isten iránt, mint ahogyan gyakran voltam az, de sohse volt rá ennyi okom.

XIV. FEJEZET.

A kis sziget

Ezzel a partralépéssel kezdődött kalandjaim legszerencsétlenebb időszaka. Éjjel féltizenkettőre járt az idő. A hegy felfogta ugyan a szelet, mégis dermedtő hideg volt.

Nem mertem leülni, féltem, hogy megfagyok; hanem levettem a cipőmet és mezítláb fel-alá jártam a homokon. A mellem végtelen fáradtan zihált. Sem ember, sem nyáj hangja nem hallatszott, kakas kukorékolása sem, bár itt volt első ébredésük órája; csak távolról hangzott a hullámmoraj s ez eszembe juttatta a magam és a barátaim veszedelmét. Ilyen késő éjszaka ezen az elhagyott, sivár helyen nem mertem megindulni a tengerparton.

Amint pitymallott, felhúztam a cipőmet és felmásztam a dombra — életem legsíralmasabb túrája volt ez. Egész úton a gránitsziklák közt bukdácsoltam vagy ugráltam egyikről a másikra. Mire felértem, hajnalodott. A hajóból semmi se látszott, alighanem lekerült a zátonyról és elsüllyedt. A csónak sehohsem volt látható. Az egész tengeren nem látszott egyetlen vitorla sem és ameddig a szárazon elláthattam, nem volt ott se ház, se ember.

Nem mertem társaim sorsára gondolni és nem mertem sokáig körülnézni ezen a kietlen tájon. Volt nekem elég bajom anélkül is a vizes ruhámmal, meg a kimerültségemmel és a gyomrommal, amely most kínozni kezdett az éhség miatt. Megindultam tehát a part mentén keletnek, abban a reményben, hogy találok valami házat a melegedésre és talán hírt is kapok azokról, akiktől elszakadtam. Nemsokára felkel a nap, gondoltam, legrosszabb esetben rábízom ruháim megszáraitását.

Rövid út után egy patakmeder állított meg, keskeny kis öbölnek is beillett s úgy látszott, hogy mélyen nyúlik be a szárazföldre. Minthogy nem volt kedvem átkelni rajta, szükségképpen megváltoztattam irányomat, hogy megkerüljem. A legkeményebb gyaloglás volt ez; valóban nemcsak az egész Earraid, hanem a Mull szomszédos partjai is (Ross-nak nevezik), mind gránitsziklák halmazai, itt-ott hangabokrok foltjaival. A meder eleinte szűkült, miként vártam, aztán meglepetésemre újra tágulni kezdett. Megvakartam a fejem, de még nem sejtettem a valóságot. Mikor aztán egy magaslatra értem, egyszerre a fejembe nyilalt, hogy fogoly vagyok egy kis sziklaszigeten és a sósvíz mindenfelől elvág a szárazföldtől.

Nap helyett eső jött és nem tudtam megszáradni, majd sűrű köd szállt le. Helyzetem igazán siralmas volt.

Álltam az esőben és reszkettem a hidegtől és törtem a fejem, mit tegyek, amíg eszembe jutott, hogy a meder talán átgázolható. Visszamentem a legkeskenyebb helyre és belegázoltam. Nem voltam benn három méternyire, amikor nyakig beleestem, majd elmerültem; inkább Isten irgalmából tudtam kimászni, mint a magam ügyességéből. Vizesebb nem lettem, mert már nem lehettem, de még jobban vacogtam a hidegtől e baleset után. Most, hogy

újra elvesztettem egy reményemet, még szerencsétlenebbnek éreztem magam.

Egyszerre csak eszembe jutott a gerenda. Ha jó volt a dagály sodrában, bizonyára jó lesz e csendes szoros átúsására is. Csüggedést félretéve nekiindultam tehát a dombtetőn át, hogy kihalásszam és ide vonsozjam. Nagyon súlyos darab volt és ha a remény nem tüzelt volna, a földre kellett volna magam dobnom és feladnom mindent. Talán a tengervíz miatt vagy mert lázam kezdődött, nagyon szenvedtem a szomjúságtól és meg kellett állnom, hogy az apró pocsolóvíz vízből igyam.

Végre félholtan elértem az öblöt; első pillantásra láttam, hogy a gerenda messzebb van a parttól, mint mikor itthagytam. Harmadszor is bementem a vízbe. A homokfenekű víz fokozatosan mélyült, úgyhogy addig gázolhattam, amíg a víz nyakig ért és az apró hullámok az arcomat érték. Azonban ennél a mélységnél egy-két lépés után, egészen elmerültem volna és én nem mertem beljebb menni. A gerenda valami tizenöt méterrel odébb nyugodtan himbálózott.

Mindeddig jól túrtam a baleseteimet, de most partra mentem, leborultam a homokra és elkezdtem sírni.

A szigeten töltött idő még ma is annyi borzadással tölt el, hogy legszívesebben átsiklanék rajta. A hajótöröttokről írt regényekben vagy a hősök zsebe van tele szerszámmal vagy a tenger sodor később szigetjük partjára hasznos dolgokkal teli ládákat. Nekem nem volt ilyen szerencsém. Zsebemben is csak pénz volt és Alan ezüst gombja; minthogy pedig tengertől messze, szárazföld belsejében születtem, nem szereztem lakatlan szigeten hasznosítható ismereteket és tanácstalan voltam.

Annyit tudtam, hogy a kagylót az ehető állatok közé sorozzák; a sziklák között igen sok paizscesigát találtam. Ezeket eleinte alig tudtam lefejtani házukról, mert nem tudtam, hogy hirtelen kell őket lerántani. Volt ott még néhány apró kagylófajta is; sok fajtájuk ismeretes. Ezekből kettőt bekebeleztem, úgy hidegen és nyersen, ahogy rájuk akadtam. Annyira éhes voltam, hogy először élvezetesnek tünnek fel előttem.

Talán már nem volt szezonjuk vagy valami nem volt rendben a szigetet környező tengervízzel. Alighogy megettem első ebédemet, elfogott a szédülés és a hányinger és hosszú ideig úgy feküdtem, mint a halott. Mikor másodszor ettem a kagylóból — hiszen nem is volt egyebem, — már jobban esett és éreztem, hogy erőm visszatér. De amíg a szigeten tartózkodtam, sohase tudtam, mi lesz az evés következménye; néha minden rendben volt, máskor meg a legrettenesebb betegségekbe estem; nem voltam képes megállapítani, hogy melyik kagyló ártott meg.

Egész nap esett az eső; az egész sziget víz alatt állt és nem volt rajta egy száraz pont se. Éjszakára két összehajló szikla alatt húzódtam meg. De ezek csak tetőt nyújtottak. Alul állandóan befolyt az eső.

Másnap keresztül-kasul jártam a szigetet. Mindenütt

egyforma volt; csupa kopasz szikla. Az élőlények világát kergető madarak képviselték, melyeket nem volt mivel elejtenem. A távoli sziklákra sirályok ültek nagy seregekben. De a szoros vagy meder, amely a szigetet Rosstól elvágtá, észak felé öbölbe szélesedett, az pedig az Iona szorosba torkolt. E hely szomszédságában szándékoztam tanyát ütni, mert ha otthon teremtésére gondoltam volna e helyen, azt hiszem sírva fakadtam volna.

Választásomnak megvolt a maga oka. A közelben ugyanis egy kis kunyhót találtam, csak olyan kutyaólnyit, amelyben halászok szoktak aludni, ha erre járnak. A teteje azonban egészen beesett, s így nem tudtam használni, mert kevésbé védett, mint a két szikla. Fontosabb volt, hogy táplálékul kagyló bőven akadt környékén. Ha apály jött, marokszámra gyűjthettem belőle, ez kétségkívül előny volt. A másik ok mélyebb volt. Sehogyse tudtam megszokni a sziget ijesztő magányát. Mint az üldözött folyton fürkésztem s félelem és remény közt lestem, nem bukkan-e elő ember valahonnan. Az öböl fölé emelkedő domb oldaláról láthattam Iona régi, nagy templomát és a házak tetejét. Az alacsonyabb fekvésű Ross felől reggel és este füstöt láttam, mintha lapályon épült házból szállt volna fel.

Ázva - fázva hosszan néztem a füstöt és ez valamivel enyhítette elhagyatottságomat, addig gonpoltam a tűzlyre és az emberi társaságra, amíg a szívem megmelegedett. Ugyanígy voltam Iona háztetőivel. A békés otthonok nyugodt életének elképzelése, bár eszembe juttatta szenvedéseimet, legalább ébren tartotta bennem a reményt és átsegített a kagylóevésen, — igaz, hogy hamar megutáltam! — De enyhítette némileg az egyedüllet borzalmat is, mely lelket az élettelen

Amibe kapaszkodtam, az a tartalék árbocrud volt.

szikláktól és a sóstengertől körülvet és csak baglyoktól népesített s az eső miatt még sivárabb magányomban eltöltötte.

Azt mondtam, hogy élt bennem a remény és valóban, lehetetlennek látszott, hogy meghaljak e parton, mikor templomtornyot látok és házak füstje száll az égnek. Elmúlt a második nap is; bár vakulásig lestem, nem látok-e csónakot a szorosban vagy embereket a Rosson. Semmi segítség sem látszott. Az eső szakadt és én teljesen átázva tértem nyugovóra. A keserűség fojtogatta torkomat. Valamely este mégis megnyugtatót az a tudat, hogy jóéjszakát kívántam ionai szomszédaimnak.

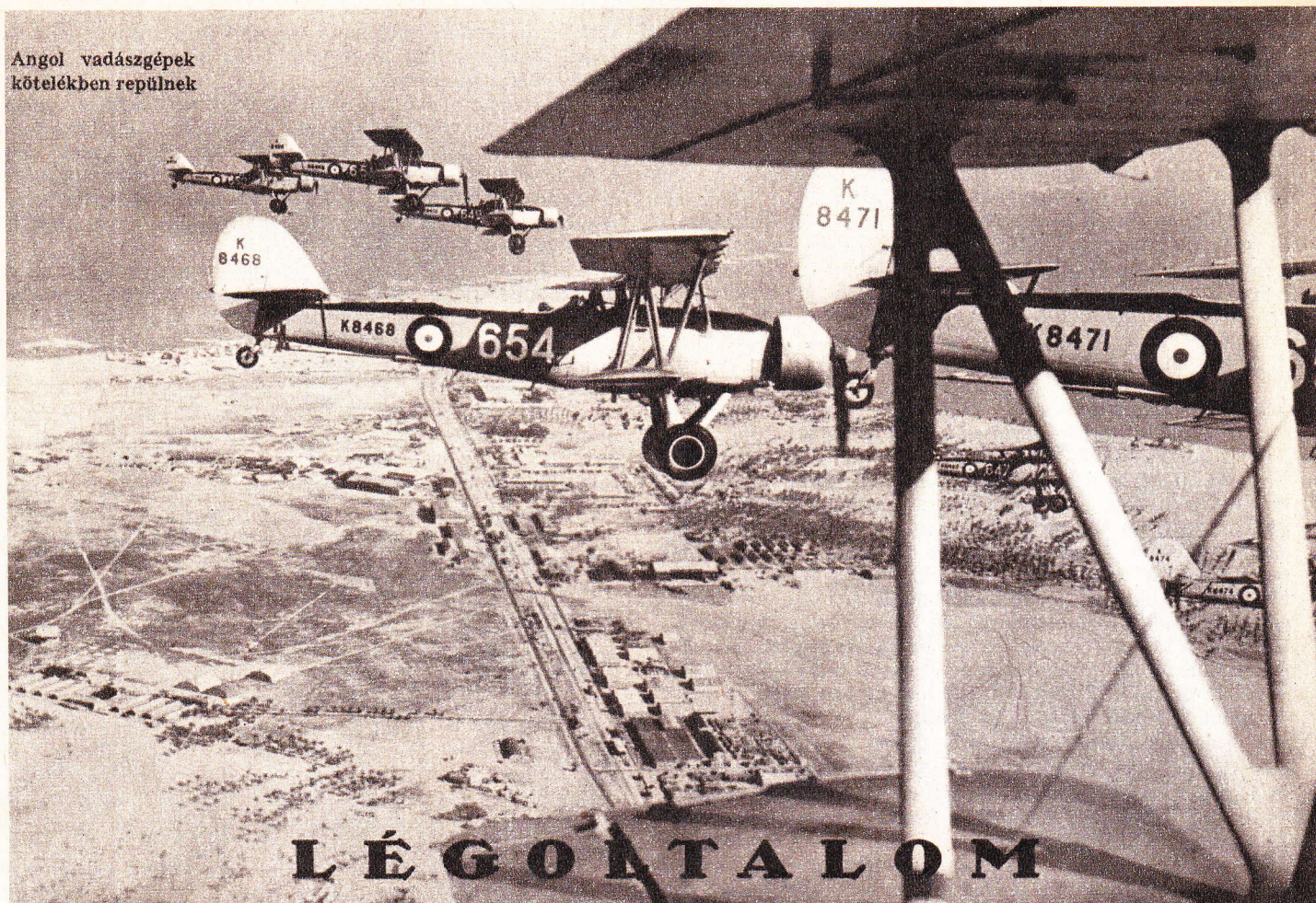
II. Károly király szokta mondani, hogy Anglia éghajlata alatt hosszabb időt tud tölteni az ember szabad ég alatt, mint bárhol másutt. Ezt könnyen mondhatta egy király, akinek háta mögött van a palotája és száraz ruhát válthat. Valószínűleg több szerencséje volt, mikor Worcester után menekült, mint nekem ezen a rongyos szigeten. Nyár közepe volt, de már 24 óránál hosszabb ideje esett és csak a harmadik nap délutánján derült ki.

E nap igen gazdag volt eseményekben. Reggel rőtvdát láttam, egy őzbakot pompás agancsával, amint az esőben a sziget csúcán állt.

(Folytatjuk.)

Angol vadászgépek
kötélékben repülnek

Az ujjhegyek fehérek vagy kékek lesznek, érintésre igen fájnak, különösen éjjel. A fájdalmak heteken át is tarthatnak és csak nehezen csillapíthatók.

A Klark típusú vegyületekkel történt mérgezések után a tünetek általában 24 óra alatt lezajlanak. Súlyosabb esetekben néhány napig tartó gyengeség, az arcon és az állkapocsban mutatkozó fájdalom, lehangoltság, kedvetlenség, álmatlanság marad vissza. Haláleseteket ezek a harc-gázok a világháborúban nem okoztak.

Teendők ingerlő harc-gázokkal mérgezeteknél: Legfontosabb a fertőzött levegőből való gyors eltávolítás. A mérgezeteket lehetőleg friss levegőjű, szellős helyen kell összegyűjteni. A rajtuk levő ruházatot, ha csak lehet el kell távolítanunk. A ruhában abban a harc-gáz soká megmarad és később elpárologva ismét ingerlő tüneteket okoz. Ezért ha a ruházat eltávolítására, illetőleg kicserélésére nincs mód, a mérgezetek összegyűjtése zárt helyiségben nem történhetik. A mérgezetek gyalog mehetnek, szállításuk szükségtelen.

A szem- és toroktünetek enyhítésére, 2%-os szódabikarbóna-oldattal bőséges szem- és törököblítést kell végezni. A szemtünetek enyhítésére lugos szemkenőcsöt is lehet használni. Fenyő vagy terpentinolajjal való belélegzés (inhaláció) igen hatásos eszköz a garat és toroktünetek enyhítésére. Igen jó hatással alkalmazhatók a mentholygycinés cukorkák, melyeket a mérgezetekkel elszopogattunk. Fájdalmak esetén aszpirin, phenacetin vagy pyramidon igen beváltak. Nagyobb fájdalmak ellen morphium adható. Erősebb köhögés ellen 2 centigram codein gyorsan ható gyógyszer.

Az arzéntartalmu harc-gázokkal mérgezeteknek rumot, konyakot vagy pálinkát adjunk, esetleg forró teát vagy fekete kávé, mert ezek bámulatos gyorsan és jól hatnak. Súlyosabb tünetek esetén orvost kell hívni.

Fontos tudni, hogy arzéntartalmú harc-gázok, különösen gázlővedékek alkalmazása esetén, a vizet is megfertőzhetik. A fertőzött víz még felforralva sem alkalmas használatra, sem ivásra, sem főzésre, mert súlyos gyomor és bélbántalmakat okozhat!

II. Mérgező harc-gázok

Amint már az általános felosztásnál említettem, a mérgező harc-gázokat kórtani szempontból két nagy csoportba osztják: a tulajdonképpeni mérgező- és a fojtó harc-gázokra.

a) Tulajdonképpeni mérgező harc-gázok.

Ebbe a csoportba sorolják azokat a harc-gázokat, amelyek a védtelen emberi szervezetet belélegzésük által, a vérkeringés útján, támadják meg. Ilyenek: a kéksav vagy cianhidrogén és a széngáz vagy szénmonoxid.

A cianhidrogén víztiszta, keserűmandulaolajra emlékeztető szagú folyadék. Egyike a legerősebb mérgeknek. Egy cseppje felnőtt embert is pillanatok alatt megöl. Ennek ellenére harctéri alkalmazása a világháborúban meglehetősen szűk keretek között mozgott. Igen erős mérgező hatását a terepen nem lehetett kihasználni. A ciángáz fajsúlya u. i. 0.7 vagyis a levegőnél könnyebb, ezért igen gyorsan elillan. Majdnem minden állam törekszik arra, hogy valami módon a levegőnél nehezebbé tegyék ezt a hatalmas, mérgező erővel bíró gázt. Azért, hogy a terepen megüljön és így a gyakorlatban is kihasználható legyen borzalmas hatása.

Belélegzéses harc-gáz. Ingerküszöb értéke, helyesebben észrevevési értékszáma, az egyének különböző érzékenysége következtében különböző. Általában 1—10 milligramja 1 köbméter levegőben elpárologtatva, jellegzetes szagáról észrevehető. Ha oly levegőt lélegzünk be, melynek 1 köbméterében 10—40 milligram mennyiségű cianhidrogén van, akkor a torokban kaparó érzés jelentkezik.

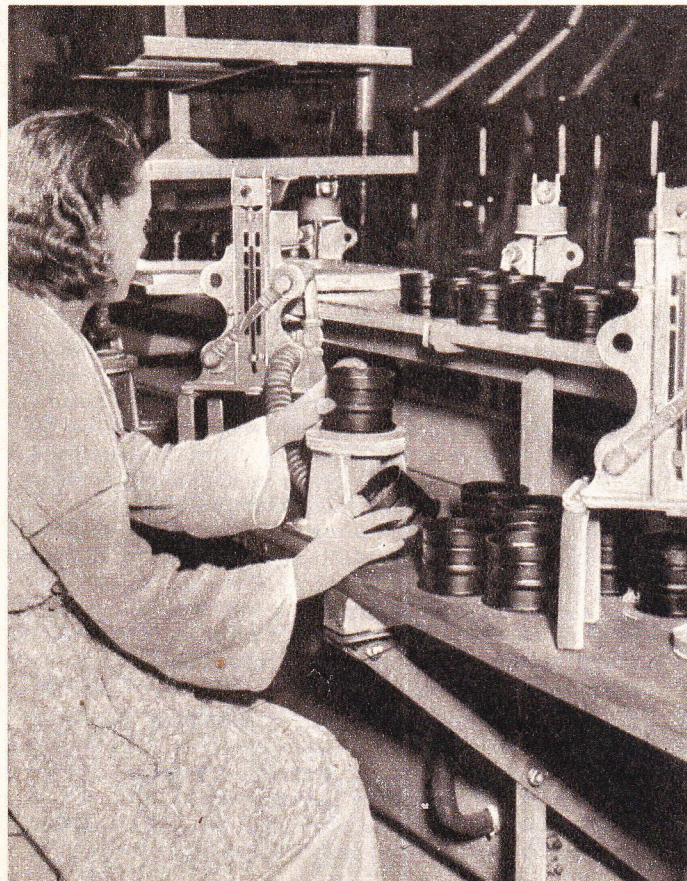
40—60 milligram töménység esetén, rövid időn belül fejfájás, szédülés, hányás, szorongó érzés, szívdobogás lép fel. 60—150 milligram töménység esetén hasonló tünetek jelentkeznek, de sokkal rövidebb időn belül és a mérgezés életveszéllyel jár. 150—300 milligram töménység mellett, néhány percen belül a légzőközpont bénulása következtében beáll a halál. 300 milligram töménységnél magasabb értékek mellett, néhány lélegzetvétel halált okoz.

Hogyan folyik le a szervezetben belül a cianmérgezés? A mérgezés lényege belső fulladás. A cianhidrogén mint jellegzetes vérméreg, a szervezet sejtjeinek a sejtlegzést végző vasfehérjetartalmú vegyületeivel vegyileg egyesül és azokat az oxigén felvételére képtelenné teszi. Ennek következménye az életfontosságú agyi-központok, elsősorban a légzőközpont bénulása.

Az emberi szervezet a cianhidrogén bizonyos mennyiségét közömbösíteni képes. Egy része pedig a lélegzéssel távozik el a kilégzett levegővel együtt a szervezetből.

A mérgezésnek három szakasza van. 1. *Nehéz lélegzés szakasz.* Jellemzi a nehéz légzés, szívjáji fájdalom, félelemérzet, bizonytalan járás, hányinger, hányás, szédülés, fejfájás. 2. *Görcsös szakasz.* Jellemzi az arc, végtagok és a törzs izmaiban fellépő összehúzódások rángások. A bőr hideg, verejtékes, a szembogarak (pupillák) tágak, a mérgezett vizeletét, székletét, maga alá bocsátja, majd ájulásszerű állapot, később eszméletlenség lép fel. 3. *Fulladásos szakasz.* Jellemzi a kihagyó légzés. A test hideg, az arc kékes-szederves színű. A szív működés rendetlen. A mérgezett teljesen elveszti öntudatát. A halál egy-két percen belül, a légzőközpont teljes bénulása után beáll.

Teendők: a mérgezettet elsősorban gyorsan kell el távolítanunk a fertőzött levegőtől. Friss levegőre visszük. A légzés fokozására bőrét dörzsöljük, vagy hideg vízzel leöntözzük. *Ha a mérgezett nem lélegzik,* mesterséges légzést alkalmazunk. Ennek addig kell tartania — esetleg felváltásokkal — amíg a mérgezett újra nem lélegzik, vagy az orvos a beállott halált megállapítja. Ha a mérgezett újra erőteljesen lélegzik, több teendő nincsen. Eszméletét vesz-

Ellenőrzik a gázálarc-szűrőket

tett mérgezetthez föltétlenül orvost kell hívunk. A mesterséges légzést addig okvetlenül folytatnunk kell, míg az orvos meg nem érkezik.

A *széngáz, vagy szénmonoxid,* színtelen, zagtalan, íztelen gáz. Rendesen tökéletlen elégs alkalmával keletkezik. Fajsúlya kisebb a levegőénél, gyorsan elillan a terepről. Harc-téri alkalmazása ezért igen korlátozott. Robbanásoknál, tüzeknél, különösen zárt helyiségekben, tökéletlen elégs alkalmával, esetenként nagy töménységben jelentkezhetik. Belélegzés útján hat.

Jellegzetes vérméreg. A vörös vörsejteket az oxigén felvételére és leadására képtelenné teszi. A vörös vörsejteknek, illetőleg vasfehérje vegyületeiknek vegyi vonzódása a szénmonoxidhoz 250-szer nagyobb, mint az oxigénhez való vonzódás. Ezért, ha a levegőben szénmonoxid van jelen, a vörsejtek elsősorban azt fogják magukba venni.

Ha a vörös vörsejtek vasfehérjeje csak 20% szénmonoxiddal van telítve, már szédülés, nehéz légzés lép fel. 50%-os telítettség esetén eszméletlenség, 60—80%-nyi telítettség esetén pedig halál következik be.

A mérgezés tünetei a belélegzett levegőben foglalt szénmonoxid töménységétől függenek. A kezdeti tünetek egyénileg igen változók, a sorrendet és a tünetek erősségét illetőleg egyaránt. A fejben különös nehézség érzése, a halántéktájon lüktetés, kábultság, szédülés, fülzúgás, remegés, látási zavarok (fekete-látás) a bevezető tünetek. Majd az arc szederjessé válik, hányinger, később hányás lép fel. Az érverés eleinte ritkul, feszes tapintatu. A mérgezés második szakaszában kifejlődik az akaratlékiülség állapota. Nagyfokú álmoság, a végtagokban bágyadtság, gyengeség érzése jelentkezik. A mérgezett eszméletlen lesz, — vizeletét, székletét maga alá bocsátja, bénulások állnak be. A légzés rendetlen, hörgő, az arc sápadt lesz, az érverés szapora, alig tapintható, a szembogár (pupilla) tág, a test hideg, és ezen tünetek súlyosbodása közben beáll a halál.

Tömény gázkeverék belélegzése azonnali eszméletlenséget, légzési bénulást és halált okoz.

Ha szénmonoxyddal mérgezettnek kell első segélyt nyujtanunk, első és legfontosabb teendő az, hogy a mérgezettet gyorsan tiszta, friss levegőre vigyük. Ha a mérgezett nem lélegzik, akkor mesterséges légzést alkalmazunk, lehetőleg oxigén belélegzéssel egybekötve. Az oxigén belélegzésére különleges készülék szolgál. Ennek alkalmazása azonban orvos jelenlétét kívánja. Feltétele az oxigénes légzőkészülék használatának az, hogy a mérgezett lélegezzék!

Ujaban a légzőkészülékek a tiszta oxigénen kívül széndioxidot is adagolnak, ami arra hivatott, hogy a légzőközpont lecsökkenett ingerlékenységét emelje. (Pulmotorok.) Az oxigén belélegzetésének feltűnő jó hatása van. Gyorsan megszűnik a légszomj, a nagyfokú nyugtalanság. Igen fontos, hogy az oxigén adagolást idejekorán és kellő mennyiségben alkalmazzák.

Az eszméletlen mérgezettek, ha egyáltalán magukhoz téríthetők, igen rossz közérzetről panaszkodnak. Szívük szaporán ver, az érverésük puha, gyakran hánynak és félelemérzésről számolnak be. Hosszabb ideig tartó eszméletlenség után gyakori szövődmény a tüdőgyulladás. A lábadozási szak igen hosszú. Eszméletlen beteghez minél hamarabb orvost kell hívunk. Nagyon fontos megjegyeznünk azt, hogy a rendes gázálarc nem véd meg a szénmonoxiddal szemben, csak az önmentő-készülék, vagy külön szénmonoxid szűrő!

b) Fojtó hargázok.

Ezek képezik kórtani szempontból a mérgező gázok második alcsoportját. Elnevezésüket azért nyerték, mert a védtelen emberi szervezetbe belélegezve, a légzőszervekben súlyos elváltozásokat hoznak létre, amelyekkel kapcsolatban a mérgezett úgy érzi, mintha fojtogatnák, mert csak igen nehezen jut a szükséges levegő mennyiséghez. Az e csoportba tartozók tehát belélegzéses hargázok. Ide tartoznak a *klór*, a *foszgen* vagy karboniklorid, a *peranyag* vagy perklór, hangyasavas metilészter, vagy difoszgen és a *klórpikrin* vagy nitrokloroform.

(Folytatjuk.)

Tizenhárom év...

Látogatásom az eleven mumiánál — Mi volt 13 évvel ezelőtt? —
Kazi bá' hűen megrögzíti az első cserkészakadályverseny emlékét

Élő múmia, hát ez meg mi-csoda furcsaság?!... Létezik egyáltalán ilyesmi? — halljuk a csodálkozó kérdéseket és ezért bevalljuk, ez az érdeklődést csiklandozó cím csak csalétek, hogy az olvasó beleharapjon a horogba. Mert az, akivel egy kicsit elbeszélgettünk, csak annyiban hasonlít a piramisok időtlen idők óta alvó lakóihoz, hogy a bebalzsamozottakhoz hasonlóképpen tanuja a régmúlt eseményeinek — már tudniillik a cserkész-régmúltának.

Különbözik pedig igen fürge, mozgékony valaki, aki csak azt sajnálja, hogy nincs száz keze, mert akkor egyszerre tudná tartani a telefonkagylót, azonkívül gyorsíthatna, ellenjegyezhetné az aktákat és rádásul valamelyik szabad kezével még üdvözölhetné is az ügyes-bajos dolgokkal egyre-másra bekopogtató cserkészeket, lévén ő a Cserkészszövetség ügyvezető helyettes főtitkára, Gundrum Kázmér dr., mindközönségesen pedig Kazi bá'...

Mindezen jótulajdonságán felül arról nevezetes, hogy tizenhárom évvel ezelőtt, a dániai jamboreen ő vezette a magyar versenyőrsöt az eladdig ismeretlen akadályversenyre s így egyszerismindenkorra az egyik legnagyobb tudósa ennek a pompás cserkészfeladatnak. Most, miután erősen közeledik az országos akadályverseny időpontja, elhatároztuk: kifaggatjuk, hogy s mint folyt le ott az ermelundeni tájékon a minden akadályversenyek őse. Hátha segítségére leszünk ezzel az izgatottan várakozó fiúzreknek, akik csak találgatnak, mert az akadályversenyek fő lényege a titkosság és rejtelmekre fény, bizony csupán az utolsó pillanatban derül.

Alaposan beleizzadtunk, míg Kazi bá'-ból kicsaltuk a szót, hisz ő még az ibolyánál is szerényebb. Ugy kerülgette a dolgot, akár a macska a forró kását, azzal a felkiáltással, hogyha a versenyről beszél, akkor magáról is kénytelen szólni, már pedig ezt nem és nem!... Node végre is belesett körmönfont csapdánkba!

— Voltak pontozó bestiáitok? — érdeklődtünk ártatlan képpel.

Kazi bá' még a visszaemlékezésen is elkeseredve bólintott.

— Ugy ám! Még el sem indultunk, máris arguszemmel lestek bennünket!... Várj csak, megmondom pontosan, mikor is volt... Igen, 1924 augusztus 14!... Irott parancs nógatta az őrsöt indulásra. Egy másik csoport-hoz kellett volna csatlakoznunk, de helyettük a találkozóhelyen egy cédulát lertünk csupán, azzal az üzenettel, hogy ők egy ellenséges csapatot üldöznek, tehát siessünk utánuk. Az utat fehér ruhafoszlányokkal jelölik meg.

— Biztosított menetben loholtunk előre a nyomokon, hol elvesztettük, hol újra megtaláltuk és kaptuk ezért sorra a rossz pontokat, mikor egyszerre elénk került az első akadály. Egy kisfiú jajgatott az útszélen, vipera marta meg a bokáján. Az őrs mentőszolgálatosa nyomban szorító-kötést rakott a combjára, a sebet — csak úgy képtelenesen — kivágta, bejódózta, bekötötte és végül a gyereket alaposan megfuttatta, hogy élénkítse vérkeringését. Közben én megtaláltam a „viperát” és gondosan eltettem, hogy megmutathassam az orvosnak. Persze, amint már mondtam, az egész a pontozóbírák állandó figyeltüzeiben zajlott le.

Alig álltunk tovább, egy elromlott kerékpárral piszmozgó vándorba ütköztünk. Készségesen megjavítottuk a hibás nyeret s az elszakadt láncot. Ekkor derült csak ki, hogy ez is akadály volt. A két könnyű feladat hívkévé változtatott bennünket és kezdtük rózsaszínbén látni a világot, mikor egyszerre egy aprócska tóhoz értünk, hol már várt az utasítás: átkelni a vízen, az ár erős, a talaj mocsaras. Mit tehettem mást, kötelek csomóztam a derekamra és átúsztam a túlsó partra, hogy valami szállító alkalmatosságot keressek. A bokrok közé rejtve találtam is egy csónakot. A fiúk kötéllel áthúzták és evező híján a tábori ásókkal hasítva a vizet együttesen átevíckéltek.

Még kis sem lihegtük magunkat, máris próbára tette valamennyiünket a harmadik akadály. Egy düledező gerendaalkotmány vette el kedvünket. Megrongált híd volt és rajta kellett átkelnünk a mocsáron. Tanakodtunk, tanakodtunk, aztán előszedve lasszóinkat, kihalásztuk a mocsárba hullott híddeszkákat... Alighogy átkeltünk a megjavított hídon, a közeli dombtetőről felénk integetett egy zászlóval jelző morzeállomás. Szerencsére észrevettük, hogy nekünk szól jeladása és fel is vettük a táviratot hamárosan. Tudatták velünk, hogy az ellenséges csapat az Ermitage-nál foglalt állást és az őrsnek az a feladata, hogy észrevétlenül felkússzék a vörös zászlóval megjelölt dombra. Izzadtunk, lihegtünk és amikor a parancsot végrehajtva a dombra kapaszkodtunk, ott kajánul újabb rendelkezés várt. Elküldtek mindannyiunkat észak-északkeletre, kimérettek velünk 285 lépést, azzal, hogy a célnál letelepedve várjuk meg a döntőbírókat. Ezzel be is fejeződött a másfél órás verseny.

Izgalmas volt, szép volt és tanulságos, annyira tanulságos, hogy ezen épült fel aztán a magyar akadályversenyek alapja... — mondta elmélázva s egyszer csak, mintha álmából ébredne, ráötlött, hogy elmondta azt, amit nem akart. Erre, mielőtt újra papírnak szeghettük volna írónunkat, szép nyájasan, de kitéssékelt a szobájából. Majdnem haragudott. Bezzeg mi egyáltalán nem leledztünk borongós kedvben!

Ennyi a régmultról. A jelen pedig íme! Az akadályverseny nagy titok, de Kazi bá' a beszélgetés hevében, véletlenül elmondott egyet-mást erről is. Tehát... a versenyen, szerte az országban körülbelül ezer őrs vesz részt. A feltételek mindenütt ugyanazok, a verseny alapmeséjét a Szövetség a világháború egyik legszebb honvéd-haditényéből szerkesztette meg. A pontozóbírák pedig ott fognak ólálkodni a versenyzők sarkában és számításba veszik talán még azt is, hogy a feladaton verejtékező cserkész az orrán vagy a száján keresztül lélegzik-e. De se baj! Fő a cserkészszerűség, akkor nem lesz hiba!

És most a kivallatott jogán Kazi bá', mint az első akadályverseny szenvedő vezetőszereplője, a szerkesztőséggel egyetemben jó munkát, eredményt kíván minden őrsnek, melyet a sors és a szerzett cserkészstudomány a feladat teljesítésére kijelöl. Munkára fel hát, szaporán!

—/—

EGÉSZSÉG

A Magyar Cserkész takarékosági pályázatának feldolgozása (V)

Béldy Dénes felvételeivel

Drága kincs az egészség, bűn azt eltékozolni vagy könnyelműen megrongálni. Gondolj arra is, hogy ép, egészséges testedre a hazának is szüksége van. Az alább minden rendszer nélkül felsorakoztatott tanácsok például szolgálnak abban a tekintetben, hogy minden kis tevékenységedet mérlegre kell tenned, helyesen cselekszel egészséged szempontjából, vagy sem.

1. Ne csak 3 hétig (a nagytáborban) tornázz egy évben, hanem rendszeresen minden reggel. Inkább naponta 10 percet tornázni, mint egy évben négy hetet be-tegeskedni.
2. Hajadat legalább minden héten mosd meg szappannal és meleg vízzel. A fejbőr korpásodását elkerüld.
3. Fésűdet rendszeresen tisztítsd, hajkefédet időnként mosd ki.
4. Körmeidet ápolj rendszeresen.

5. A körömrágás nemcsak csunya dolog, de egészségtelen is.

6. Mosakodj rendszeresen hideg vízben, de vigyázz, mert a hideg vízzel való edzésnek, tusozásnak is van határa.

7. Nyelveddel ne nyálazd a bélyeg hátulját és a leragasztandó boríték szélét. Egészségtelen, a nyelvedet is megvághatja. Vízebe mártott ujjal nedvesíts, vagy pedig kis szivacs-, rongydarabkát használj erre a célra.

8. Fogaidat rendszeresen ápolj, este feltétlenül moss fogat.

9. Fogaidat évente egyszer feltétlenül vizsgáltsd meg fogorvossal. Ha észreveszed, hogy valami baj van a fogaddal, tüstént menj orvoshoz. Halogatással annyira tönkre teheted, hogy megmenteni többé már nem lehet.

10. Vigyázz, a fogzománc könnyen törik, ill. reped. A túl hideg, vagy túl meleg (különösen egymás után) nem szereti. Diót diótörővel törj, ne foggal.

11. Jól beszorult dugót foggal kihúzni szép teljesítmény, de biztosan letennél erről, ha látnád azt a bacillustömeget, ami a szájadba került.

12. Írás, olvasás közben való ceruza- ill. tollszárvégrágás nagyon egészségtelen.

13. Szintén felesleges és egészségtelen a foggal való csomóbontás is.
14. Ha lucskos időben cipőd, harisnyád átázott, amint lehet, válts szarazat.
15. Írás, olvasás közben ne hajolj túl közel a papírhoz.
16. Minél többet a szabadba, minél kevesebbet a szobában.
17. Ködös, szeles időben, vagy ha megfáztál, az utcán keveset beszélj.
18. Étkezés előtt mindig moss kezet.
19. Lefekvés előtt, vacsorára ne egyél túl sokat.
20. Ne vidd túlzásba a sportot, a rekordhaházasz felrli a szíved.
21. Ha észreveszed, hogy a látásod romlik, menj azonnal orvoshoz.
22. Tornaórán nem a tanárnak tornázol, hanem elsősorban magadnak. A lazsálástól sohasem fogsz megerősödni. Légy ügyes szertornász és sportolj.
23. A napi 1 órai séta elsősorban a tüdődet tisztítja, véredet frissíti.
24. Naponta végezz lélegzési gyakorlatokat.
25. A földre esett ételdarabkát legjobb, ha tűzbe vagy szemébe dobod.
26. A cukorka jó étel, tápláló is, de a túlzott mértékben való fogyasztástól nemcsak a zsebbed apad, hanem fogaid is rongálódnak.
27. Ha szállka ment az ujjadba, tiszta tűvel igyekezzél azt mielőbb eltávolítani.
28. Elmérgeződött pattanással feltétlenül fordulj orvoshoz. A nem szakszerűen kezelt pattanás vagy daganat igen veszélyes következményekkel járhat.
29. A zsebkendőnek meghatározott célja van, tehát ne használj cipőtisztításra, portöröltre stb.
30. Friss levegő, tiszta víz és a ragyogó napsugár a legjobb szövetségesed a betegségek ellen.

(24)

AMERICAN VIATOR NAPLÓJA

Ezt a hajócskát (a *Zsolt* volt) oldalról láttam és úgy tűnt mintha meglevenedett volna és jacaré lett belőle. Uristen! — gondoltam, — megesznek a csúf bestiák... segítség!
— Ssst... csitítottak ismeretlen hangok.

Valami ág libegett el állandóan arcom előtt és elhajtotta a legyeket, amelyeket különben nem is éreztem. Olyan különösnek, nyugodtnak, szépnek tűnt fel előttem minden. Mikor ébren voltam, valahol benn, az erdőn, világosan hallottam egy puskalövést. Ehhez a zajhoz semmi aggodalmat keltő gondolat nem kapcsolódott s így ez a hang is belecsövéződött a Csönd és Nyugalom álomszövetébe, amelyen most feküdtem s amelyről — úgy éreztem nem volna jó elkerülni.

Hogy meddig aludtam, nem tudom. Pattogásra ébredtem föl. A tűz pattogott. A quaranik tüzet raktak és ott suttogva beszélgettek körülöttem, mintha még aludnék.

Körülnéztem csendesen. Úgy éreztem, hogy esetleg fel is tudnék kelni, ha muszájna. Megmozdítottam a fejem, mire az indiánok rámnéztek.

— *Ta bua háa* — mondta Csoki rám mutatva.

— Hogy érzi magát, kedves Sir — hallottam Cook hangját.

— Jól, köszönöm... azt hiszem... fel is tudnék kelni.

— Az egyelőre még nem lesz jó... sok vért vesztett... olyan fehér, mint a papiros.

— Kérek valami ennivalót...

— Nagyszerű... az a csodaszor, amit Viriath megettett önnel, úgylátszik, használt... tehát, kedves Uram, ha enni kíván, lőttem ám az étvágyához egy tapírt!

— Gratulálok... — suttogtam, — de egy tapír sok lesz.

— Majd meglátjuk... most fő a jó húsleves abban a kondérban.

Nemsokára készen is lett. Az egyik alumíniumtányérban kaptam belőle és megettem, azaz hogy megettettek, ami csecsemőkorom óta nem történt meg velem. Amikor már megettem, éreztem, hogy még ennék. Még egy tányérral kaptam. Ráadásul, mint delikátesszt, valami száraz, összetört kenyérmorzsát.

A nap csak most emelkedett ki a szemközti erdőből, egy hatalmas *ulu* fa mögül és tiszta ragyogó fényt vetett a *Madeirára*. Akkor éreztem, hogy dacára a „szélsőséges kilengéseknek“, milyen áldás a nap fénye. Pompásan átmelegített ez a reggeli nap és a kitűnő leves. Később azért egy kissé felső testem behűzték a sátorlap alá s az egész „vászon-ság“-ot oldalt állították a nap ellen.

— Hol vagyunk, mister? — kérdeztem az angoltól, amint ott tett-vett közelemben.

— Szigeten... egy kis szigeten... két jacaré várt itt ránk, mikor megérkeztünk és elfoglaltuk helyüket... most valahol a vizek istenénél járnak, a sürgős birtokháborítást per dolgában...

— Nyilván... mennyire jutottunk el a harc színhelyétől?

— Ó... jócskán! Egész délután eveztünk... alkonyatkor bukkantunk erre a szigetre... Viriath tanácsára itt szálltunk meg.

— Nem jó... két oldalról is megtámadhatják a tábor.

— Aligha... a másik oldalon van a „Zsolt“ és örködik. Azonkívül átrándultam a másik partra, hogy az indiós után néztek... de helyettük ezt a tapírt lőttem le... körmei és bőre ott száradnak a napon.

— Mi lesz a méreggel?

— Miféle méreggel?

— Hát a nyílméreggel, ami a testemben van...

— Vagy úgy?... Azért ette meg azt a kulimászt... anélkül halott volna, azt hiszem. Úgylátszik valami ellenméreg van benne, amely a nyílmérget közömbösíti...

Gyenge voltam. Estefelé újra ettem a levesből. Valamicske húst is ettem hozzá, meg két kis darab kővé száradt kenyérszilánkot. Lisztünk, úgylátszik, kifogyott, rizst pedig csak levesbe használtunk.

Ismét nagyot aludtam a jó vacsorára.

Másnap hajnalban felkeltem az összehordott homokos levélvacakról, egy pár kiszáradt gallyat dobtam a tűzre bal-karommal. A jobbkarom, úgy éreztem, teljesen béna! Mintha elhalt volna, annyira nem éreztem. A többiek még aludtak.

Csoki látott meg először, kerek szemekkel bámult rám és köszöntött. Aztán felugrott és a másik gallyat kikapta kezemből.

— *Ah, non... senor.*

A többiek is felébredtek erre. Cook is felkelt (ruhástól, ahogy volt feküdt) és gratulált.

— Jól érzi magát, sir... nem gyenge?

— Nem, sir... ha már állni tudok, azt hiszem, ülni is fogok tudni a csónakban.

— A karja?...

— Azt egyelőre... még mozgatni nem tudom...

Megreggeliztünk. Aztán a többiek felpakkoltak. Hűvös szellő fujdogált az erdő mélyéből és földszag áradt ki. Ezt a földszagot rendszerint a vihar által fölforgatott fák földtömege csinálja. Ez a szag nagyon egészséges. Tudvalevő, hogy a földnek nagy jódtartalma van.

Fájdalmas szívvel néztem, hogy a pakkolásnál **nem** segíthetek. Egyelőre hajlamos voltam a szédülésre. Végre felhangzott:

— *Fuera de insula!*

A legények ellökték a csónakot. A „Zsolt“-ért akartunk indulni, amikor feltűnt a sziget végénél. Evezett utánunk a társaság gőzerővel.

— Előre... most!

Egyszerre csaptak le az evezők. Cook mellettem ült és kötésemmel bajlódott, amely állandan le akart csúszni.

— Szerencséje, sir, hogy a tüdejébe nem hatolt... az az átkozott nyíl!

— Hol van, sir? Eltette?

— No!... az ilyesmit én...

— Ejnye, sir — mérgeződtem, — pedig...

— Tudom... mintha mondta volna... de hát nem gondoltam *akkor* erre... kérem ne haragudjék ezért... jusson eszébe a bogár.

Elhallgattam. Igaza volt. Mind egyformák vagyunk.

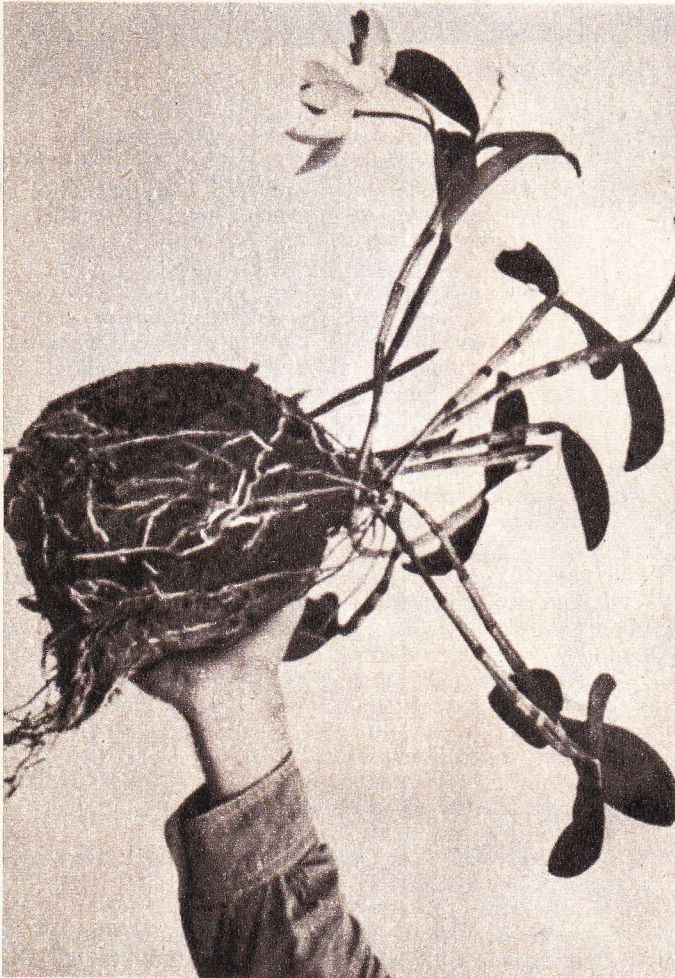
A folyó kiszélesedett. Ez természetes jelenség volt mert több és több folyó gyarapította vizével a legsötétebb Brazília belsejéből.

Estére értünk el a *Rio Manicy*-t, ezt a máig is alig ismert folyót. Vele együtt a Sao Rogue Missziót is. A név: „szent sziklát” jelent.

Követ azonban semmiféle formában nem láttunk, mióta elhagytuk a Theotoniót.

XVI. FEJEZET

Ez a misszió igen régi alapítás. Visszanyúlik 1803-ba, amikor először fedezték fel *Madeirát*. Jezsuita atyák alapították. Egy földnyelven épült, amely benyúlik, mint egy

Bíborszínű orchidea

félsziget, a folyamba. Ez az egész kis félsziget a leggyönyörűbb vegetációt mutatta. Narancs-, citrom-, pizangfák, *babassú-diófák* seregei, úgyhogy amire magához a misszióhoz értünk csónakunkkal, elfáradtunk a csodásszép táj bámulatában, melyet a szent atyák munkás keze varázsolt elő Brazília rendetlen, iszapos, keserves, zöld poklából.

Itt nem állítottak meg bennünket puskával. Mikor a nagy, meszelt téglapülete elé értünk csónakunkkal, csak egy fiatal fráter sétált a parton. Az se igen figyelt ránk. Zavar-talanul sétált a parton és a breváriummal foglalkozott. Az evezőcsapásokra felfigyelt. Nyugodtan eltette könyvecskéjét és üdvözölt minket.

— Jó napot... jó napot... honnan, testvérek?

— Az erdőn keresztül...

— Dios! Bizonyára az indiókkal harcoltak. Látom: az a testvér megbeszült... jöjjenek ki gyorsan, jöjjenek!

— Stop... fellows!

Megértették legényeink és visszafelé fogták a lapátokat.

— Isten hozta önöket!

Bemutakoztunk.

— Ah, ön Ungheriából való... a fráter Zabó szintén

ungheri... igen derék ember! És ön hova való? — kérdezte mosolygva az angoltól a jóképű, tonzurás fráter, aki, úgy látszott, őszintén örült jövetelünknek.

— Én? Angol vagyok! — felelte Cook büszkén.

— Milyen nép az? Merré van?

— Hol van fráter Zabó? — ütöttem el oldalról a kérdést, hogy az angol fel ne robbanjon a méregtől.

— Fráter Zabó?... Amott jön! Nézze, kérem.

Egy alacsony, mosolygós, köpecs ember tartott felénk.

— Bom dia... senhor — szólott, mikor közelünkbe ért, — *esta portuguese?*

— *Ma non!... esta tartar!*

— *Tartar?* — gondolkodott a kis ember. Aztán halkán maga elé morogta magyarul: — Ki lehet ez az ember?

— Nem érti? — kiáltottam rá ugyanezen a nyelven, — egy tatár!

— Isten hozta... kedves... kedves... tatár testvérem... — nyakamba borult fráter Szabó, — Isten hozta... Isten hozta!... Merre, hol a madár se jár?... Szabó József magyar honpolgár vagyok... jöjjenek beljebb kertünkbe... jöjjenek... csuda ám, hogy mi mindent csináltunk itt tíz év alatt!

Egy óriási rózsatömeget láttam magam előtt. Illatozott, hogy szinte szédültünk bele. Valamifajta keveréke a bolgár és a futórózsának, lugassá alakítva. Ilyen csodálatos rózsatömeget sehol az egész világon nem láttam. Tulajdonképpen három óriási fa alkotta a lugast, de ezek a fák csak akkor látszóttak, ha a lugasba beléptünk. Akkor is csak arról a virágillatról voltak észrevehetőek, amely ezeknek az öreg fáknak odvaiból áradt. Ezekben ugyanis orchideákat tenyésztettek a barátok.

A lugas közepén hosszú asztal, szépen megterítve. Székek. Nagy tálcán, bögrékben illatozott a finom braziliai kávé.

— Tizenkét év előtt jöttem el az óhazából. Először Parában kötöttem ki.

Elmondta, hogy mennyi nyomorúságon ment keresztül, míg végül elhatározta, hogy elmegy az ország belsejébe. Hosszú vándorlás után, miközben többször volt az indiánok fogságában, egyszer pedig valami fehér rablóbanda verte félholtra, teljesen lerongyolódva került el a *Madeirához*, ahol a barátok felkarolták. Miután nagy hajlamot érzett ahhoz, hogy tisztaságban és tisztességben éljen, belépett közéjük.

— Hogyan jött keresztül ezeken az ismeretlen tájakon?

— Fogalmam sincs róla... sokat vándoroltam az indián-cigány néppel mindenfelé. Egyszer a *Tabatingán* is átkeltünk.

— Meg van elégedve helyzetével?

— Meg, hogyné... itt mindenki nagyon jó hozzám.

A virágok kábító illatot árasztottak, ahogy a szélsők napfényt kaptak, a szellő előntötte az egész lugast finom, mámoros, túlvilági illattal.

— Csodálatos illat... — jegyezte meg Cook, aki inkább szimatolt, mint evett.

— Orchideák... ezek hoztak engem ide — folytatta fráter Szabó. — Egyszerű asztalossegéd voltam és enyv meg firneisz szagán nőtettem fel odahaza. Mikor később vándorolni kezdtem, Hamburgban, a növénykertben egy gyönyörű, kinyílt orchideát szagoltam meg. Arra gondoltam akkor: mi-féle csodavilág lehet az, ahol ilyen virágok vadon teremnek. Kérdősködtem és megtudtam, hogy ezek a csodavirágok Dél-Közép-Amerikában teremnek. Ez az illat hajtott ide. De micsoda szenvedéseken kellett keresztülmennem! Rájöttem, hogy ez a világ egyáltalán nem csodavilág s a legnagyobb csoda itt is az ember s az ő kezének munkája.

— És hogy folyik itt az élet? Nem veszélyes a helyzetük?

— Lehet. Azonban Isten jelenléte és imánk megóvnak minket a bajoktól... Nézze meg ezeket a gyümölcsöket, ezek mind a mi erőnk következtében ilyen illatosak, édesek, egészségesek. A Társaságot a szeretet törvénye kapcsolja össze s ez a szeretet befolyással van a környezetre is.

(Folytatjuk.)

Józi bá! Józi bá! Kész az Őrsi gyűlés!
Józi bá: No jó. Bunkó, adj egy kis helyet, hogy leülhessek. Köszönöm. Hát hol is hagytuk el a IX. törvényt?
Bikfic: Ott, hogy okosodik a gyerek, mondja apuka. De megvallom, a Buncin nem nagyon látom az okosodás külső jeleit.

Bunci: Megállj, jössz te ma még hazafelé!
Józi bá: Befogni a csőröket, apróság! Nézze meg az ember, folyton zsörtölődnek. Figyelem! Megbeszéltük, hogy a takarékosághoz önmegtartózkodás kell és azután a pénztári napló vezetését, amely egy cserkészfiúnál természetes. Ki jön most sorra?

Sanyi: Én szeretnék mondani valamit a Bunci megjegyzésével kapcsolatban, amelyet a haszontalan kiadásokról mondott. Én azelőtt sokat jártam fel Marczell atyához és tőle tanultam egy nagyszerű elvet a kiadások rangfokozatára vonatkozólag. Azt mondta: három csoportba oszlanak a dolgok, amelyek meg akarják vétetni magukat velem: szükséges, utensíli és delectabilia. Vagyis: szükséges dolgok, aztán hasznos vennivalók és végül a haszontalanságok, amelyek nélkül nyugodtan ellehet az ember. Mindig fel kell jegyezni, mi mindent szeretnék venni. Ha aztán pénzem van, elsősorban megveszem a szükséges dolgokat; ha ezeket mind megvettem és még van pénzem, akkor jönnek a hasznosak és tisztán szórakozást vagy gyönyörködtetést ígérő dolgokra csak akkor adok pénzt, ha már a hasznosakat is mind beszereztem. Évek óta próbálom ezt az elvet következetesen keresztülvinni és mondhatom, nem bántam meg. Ajánlom, mindenki tanulja meg és próbáljon szerinte igazodni.

Józi bá: Nagyon bölcs elv. Cserkészhez méltó. Ajánlom, jegyezzétek fel.

Bikfic: De-lec-ta-bi-li-a. No, kész. Cudar szem. Többes semleges nominativus. Az ember már spórolni sem tud úgy, hogy lépten-nyomon a latin nyelvben ne ütközzék. Ezt spórolná el már egyszer valaki a diákoktól. Szívem lomtárában szobrot emelnék neki.

Ócsi: Ami szakácsnének, a Maris, nagyon tapasztalt, bölcs asszony. Anyuka azt mondja, hogy minden hájjal megkent. Hát a Marisnak az a takarékosági elve, hogy mindenből a legolcsóbb minőségűt vásárolja, mert akkor megdicsérik, hogy milyen okos és ügyes volt, viszont ha drágán vesz valamit, akkor szidják, mint a bokrot.

Lackó: Elmehetsz a Maristokkal. Az én nagybátyám bútorkereskedő. A vevőknek mindig azt mondja: Kérem, csak a legjobb minőséget érdemes vásárolni, mert az most ugyan többbe kerül, tehát egyszerre nagyobb kiadást jelent, de jobban szolgál és tovább tart és ezen betérül az árdifferencia. És én azt hiszem, hogy a nagybácsim elve jobb, mint a Marisé.

Józi bá: Igazad van, Lackó. Még ha egészen kicsi dolgokról van is szó, filléres kiadásokról, akkor is jól megnézzétek, mit vesztek és inkább valamivel magasabb árat fizessetek, de vásárolni csak elsőrendű árut érdemes. Jaj, gyerekek, ha erre rá lehetne tanítani a magyar társadalmat, de nagy dolog lenne!

Karesi: Olcsó húsnak híg a leve.

Ferkó: Apuka mindent adósságra vesz vagy részletfizetésre. És mindig azt mondja, hogy csak egyszer kiáloljon a részletekből, soha többé adósságot nem csinál, mert az megnyomorítja az embert. De aztán megint jön a szeptember, be kell iratni a gyerekeket és újra fizetési előleget kell felvennie; aztán novemberben öt télikabátot kell csináltatni egyszerre és bizony még másfél év múlva

is fizeti a szabónak a részleteket. Ez valami nehéz ügy ezekkel a részletfizetésekkel.

Józi bá: Édesapát a szeretet és a kényszerűség hajtja ennek a helytelen vásárlási módnak a karjaiba. A legszükségesebb vásárlásokkal a családja számára nem várhat, még összegyűl rá a pénz, ezért kénytelen adósságra vagy részletre venni. Ha egyszer lenne annyi nyugodt, kiadásoktól mentes ideje, hogy mindent kifizethetne és aztán azt az összeget, amelyet most havonta részletekre elfizet, minden hónapban a takarékbába tehetné, akkor állandóan volna készpénze otthon és mindent biztosabban és olcsóbban vehetne meg. Mert az adósság kamatot eszik és a részletfizetésnél a kereskedő vagy iparos fel kell számítsa bizonyos többletet, tehát drágábban jut így az ember mindenhez. Jól jegyezzétek meg, fiúk: inkább lemondani szép tervekről, vágyakról és gyűjtögetni, kuporgatni a pénzt hónapokon át, de soha adósságot nem csinálni! A magyar nemes osztályt az adósságok törték össze, a magyar középosztály pedig részletfizetésekkel megy tönkre. Titeket nem hajt kényszerűség, mint édesapát; nektek nem lehet adósságotok soha!

Ócsi: Nekem van egy takarékkönyvem, oda kell betennem minden megtakarított pénzemet. Egy év alatt egész szép összeg gyűl meg benne. Most is van valami hatvan pengőm; a táborozást egészen magam fogom fedezni és még felszerelés kiegészítésére is jut néhány pengő.

Józi bá: Ez nagyon jó. Csak ne úgy takarékoskodj, mint Bertli szokta: amikor megkapja a heti zsebpénzét, annak a felét rögtön beteszi a takarékbába; a másik fele elfogy hamarosan és a hét közepén már a legegyszerűbb kiadásoknál is anyukáját pumpolja egy kis államsegélyért. Így könnyű félretenni és megtakarítani, ha anyuka kasszája kipótolja azt, amit ő „megtakarított.” Akinek heti zsebpénze van, mindig a hét végén tegye takarékbába azt a pár fillért, amit a hét folyamán, kemény önfegyelméssel sikerül megőriznie. Ez az igazi takarékoság.

Karesi: Ez mind szép. De hogy is állunk tulajdonképpen azzal a szomorú emlékü költségvetéssel, amellyel Sanyi bennünket órákig kínozott?

Sanyi: Ez is a IX. törvényhez tartozik. Mielőtt valami olyan vállalkozásba kezdek, amelynél pénz is forog a kezeimen, először meg kell csinálnom a költségvetést. Például Őrsi kirándulást tervezünk. Pontosan össze kell írunk, milyen kiadásokra kell számítanunk ezzel kapcsolatban: vasúti jegy, éjjeli szállás, élelmezés, belépőjegyek, borralvaló, térkép stb. Itt mindig inkább magasabb árat kell számítanunk és a várható kedvezőtlenebb körülményeket figyelembe vennünk, nehogy nagy csalódás érjen. A vasútnál például pontosan tudom, mibe kerül, mert tudom, milyen kedvezményt kapunk. De már az éjjeli szállás körül csak reményeim vannak, hogy a Tóbiás Pista bácsi elhelyez bennünket a szénapadlásán, de ígéretünk nincsen rá; tehát a költségvetésbe fel kell vennünk az elszállásolás költségeit. Ha minden várható kiadást összeírtunk és átszámítottuk a résztvevők létszámára, akkor 20%-ot hozzá kell csapnunk előre nem látott kiadásokra. És aztán ezt az összeget ki kell hoznunk pontosan a rendelkezésre álló anyagi eszközökkel: az Őrs kasszájának hozzájárulása, segélyek, meg az egyes résztvevőkre kivetett részvételi díj segítségével. Ha mindez készen van és minden vág, akkor szervezhetem meg csak a kirándulást.

Bikfic: Igaz ez, Józi bá? Sanyi olyan arcot vág ilyenkor, ha így magyaráz, mint az ezeregyéjszaka meséiben a bölcs kádi, de még a kádi is téved a mesében, hát még Sanyi a valóságban. Ti is minden kirándulás előtt egy héten át folyton szoroztok és kivontok?

Józi bá: Nem emlékszel, hányszor összeülnek az Őrsvezetők meg a rajvezetők és a fejüket összedugva, suttognak, írnak, veszekednek, vitatkoznak? Ti ilyenkor azt énekelitek, hogy: „Jól tudom, hogy rólam folyik a pletyka, a pletyka, de a pletyka...” és azt kívánjátok, hogy a jó Isten ragassza le a padra az egész vitatkozó vezetői társaságot. Pedig ilyenkor költségvetést csinálnak és azon vitatkoznak, hogyan lehetne olcsóbban kihozni a számotokra tervezett meglepetést.

Bikfic: Ó, hogy aranyozná meg a nyelveteket, ha igazán ilyenért veszekedtek! Ezentúl, ha vitatkozó Őrsvezetőket látok, mindig a vasúti költségre meg a borralvalókra gondolok és tisztelni fogok előttük.

Józi bá: Először is most mindjárt a Sanyi előtt tisztelegjétek és aztán elő az a ceruzát és gyűrűnk a szorzásokkal, mert jó Őrsi kirándulást csak jó költségvetés alapján lehet lebonyolítani!

Kajakkal vad vizeken

A MÁV Istvánfelki Féműhelye cserkészcsapatának ausztriai útja

A hullám-fakaróinkról minden pillanatban le kell seperni a rázúduló vizet. És ráadásul jönnek az örvények, a legvadabb helyeken, meredek sziklafalak között, a vízből kiugró sziklacsúcsoknál hirtelen elkap egy-egy csónakot az örvénys a sziklák között pehelyként forgatja azokat. Mert jaj annak, aki a már sodródó csónakban ellenkezni próbál a vízzel, ha már elkapta a csónakot, legfeljebb gyenge ellenhúzással szabad tartani az irányt, de akkor is a dühöngő víz irányában.

V. FEJEZET

Birkózás a vízzel — Mentés — Mentés — Mentés

Dühöng a víz s nekünk eszünkbe jut a Werfeni sarok, a nemzetközi temető, a sok néző érdeklődése. Milyen más itten minden. A hatalmas sziklafalak eltakarják a partot, embert nem lehet látni. Ott mintha nyílt, lovagias csatára hívott volna a folyó. Itt valahogy alatiomosan leselkedik az emberre a dühöngő víz, mintha tanuk nélkül akarná örökre elnyelni. A kissé csendesebb helyeken néha-néha hallani lehet egy-egy nótafoszlányt, de aztán elnyomja az emberi hangot az elemek zúgása. Vagy talán nincs is mit elnyomni, úgys feszült csendbe merevednek a daloló ajkak. Olyan ütközettelőtti feszült csend keletkezik. A tüzersegi előkészítő harc moráját a víz mély dübörgése helyettesíti. Feszült figyelem, kezdődik a roham. A csónakok neki-törnek az ellenséges víznek. Mindenki társait szemléli, vajjon hol és melyik csónak esik el először. Mindenki kész a borulásra, kész a segítségre. A borulás gondolatával már mindenki megalkudott. Jaj, csak el ne sodorja az ár a csónakot, csak javíthatatlanul pozdorjává ne törjön a könnyű kis kajak! Milyen szomorú lenne kiesni a további küzdelemből, csónak nélkül vagy szétszagattott csónak-roncsokkal távozni társainktól.

A csónakok egymásután tűnnek el a sziklafal mögött. Vajjon milyen látvány tárul az újonnan érkezők elé. Táncolnak a csónakok a szűk sziklaszorosban, mindenki gyors pillantásokkal számlálja a társakat. De most mintha a zúgó víz bömbölése közül valami vezényszó hangzana: ahol lehet, azonnal kikötni, menteni, menteni! — Hirtelen körülnézünk, egy csónakkal kevesebbet látunk s pár pillanatra mulva a víz alól feltűnik egy kajak felfordult alakja.

A legrosszabb pillanatok, mikor még a víz nyomása és a még ki nem oldódott hullámtakaró szorítása fejjel lefelé, a csónakba nyomja az evezősokeket. Milyen hosszú is tud lenni egy-két pillanat. De feltűnik két fej s egy kar a csónak orrát, egy másik kar a kajak farát. Öleli át. Hir-

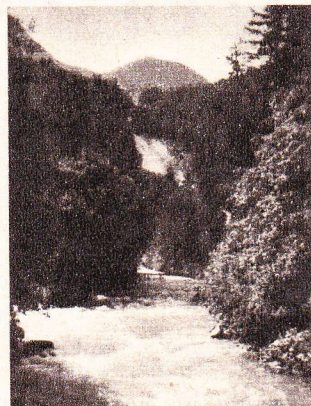
telen megnyugvás, evezőseink szabályszerűen viselkedtek. A mentési munkálat azonnal a legfegyelmeltebben indult meg. A tájékozó, táncoló hullámokban, a még fentebb lévő csónakok azonnal a vízben lévőkhöz eveztek, a már lejjebb lévő kajakok a hullámokkal és veszéllyel mit sem törődve, azonnal megfordultak és teljes erővel küzdve, igyekeztek az árral szemben fenttartani magukat. Valóságos rajvonul képződött. A szűk szorosban a csónakok vadul táncoltak és nagy óvatosságot igényelt, hogy azok az összeütközés miatt fel ne boruljanak.

A felfordult csónakot a meredek part felé sodorta a víz. A kajakba kapaszkodó társaink, gyarló erejükkel, szintén a part felé igyekeztek azt terelni. A másodevezős most a meredek sziklába kapaszkodik, a vezérevezős is egy éles sziklacsúcsra áll. Megkönnyebbülés, de ebben a pillanatban megint tomboló hullám vág végig a parton s a másodevezőst pehelyként szakítja le a meredek falról.

Tovább! Azonnal megközelíteni az úszót!

Több kísérlet, de ha a kajakokat — a legnagyobb erőfeszítés ellenére 3—4 cm-rel a kinyújtott kar távolságán kívül sodorja az ár, segítséget nem tud nyújtani. Két sikertelen próba után a harmadik kajaknak sikerül a vízben sodródottat megközelíteni s pár pillanat múlva a csónak farába kapaszkodó emberi test nagy ellenállással terheltlen küzködve a part felé közeleg a kajak.

Feltűnik a hullámokban hánykolódó felfordult csónak. Két kajak utána veti magát. Egyik társunk már a parton van, a másik egy kajak farába kapaszkodik. Menthetjük már a csónakot. A víz dübörgése közben megint emberi kiáltás hangzik. Vajjon mi történt? Menteni, menteni! A legjobban tájékozó hullámokban feltűnik egy fej, majd a hatalmas, dübörgő örvények pillanatonként víz alá nyomják. Mi történt? A vezérevezős az éles sziklacsúcsra állva, a csónak orrára erősített kötelet fogta s egy hatalmas hullámra oly dühösen seperte végig, oly ellenállhatatlan erővel ragadta magával a csónakot, hogy társunkat a kezében lévő kötélnek fogva hatalmas ívben a legvadabb vízbe hajította. Vissza a sodródó felfordult csónak mellől, első az ember! Az elúszott csónakot már csak egy kajak üldözheti s egy útitársunk hathatós segítségével sikerült azt megmenteni. Teljes csendben folyik a küzdelem. Meg kell közelíteni az úszó társunkat. A csapzóra haj fel-feltűnik s aztán megint örvényekkel küzd. Kipróbált úszóra, fegyelmezett lélekjelétre van szükség. Kajak és úszó egyformán küzd. Megint csak néhány centiméter távolságba sodródik el a csónak. Vissza! Ujból küzdeni az árral. Egyik kajak orra végre közvetlen közelébe hatol és az úszó karja már a kajakon. — Partra! — Minden rendben!

A sziklafalak teteje

Az úzás, az evezés, a lélekjelenlét nagyszerű próbája volt. Mindenki csak társát félti, az igazi felebarát a bajban mutatkozik meg. Szép, nemes önfeláldozó társnak bizonyult mindenki. Már minden a parton. Csak partraszállás után vettük észre, hogy a sziklák és kajakvasalások kisebb-nagyobb sérüléseket okoztak. A sebeket azonnal fertőtlenítettük és sterilizálást alkalmaztunk.

VI. FEJEZET

Ólmos esőben — Klein-Reiflingen

Közben ragyogóan kisütött a nap. Millió gyémántsepp csillogott a páfrány és fenyőágakon. Egy közeil gazda meleg konyhájában melengettük a 6—7 fokos vízben elgémberedett tagjainkat. Cserkészeink a rövid pihenő után azonnal tovább akartak menni, jobbnak láttuk azonban az éjszakát kedves házigazdánk barátságos és főleg meleg szénapadlásán tölteni. Reggel tovább indultunk, az ég egyre borult, a hideg időben fogvacogva eveztünk. Nemsokára zuhogó hideg eső szakadt reánk. Az ólmos eső kérlelhetetlenül útítársunkul szegődött.

A sellők is mindegyre elborítottak bennünket, mert az út legnagyobb sellőin most haladtunk keresztül. A hideg esőben tagjaink kezdtek teljesen elgémberedni. Feltétlen kellett kötnünk, mert ki voltunk téve a meghülés veszélyének és az esetleges felborulás esetében elgémberedett tagjainkkal nem tudtunk volna a hullámokkal megküzdeni. A legközelebbi községben, Klein-Reiflingen partra szálltunk s egy vendégfogadóban szobát béreltünk. A víz veszedelmesen áradt, az eső zuhogott. Vajjon hogyan tudjuk folytatni utunkat. Már 160 felett volt a vízállás s éppen ezután következik az ilyen vízmagasságnál teljesen hajózhatalan Flösser-Freidhot, „a tutajtemető”.

A sellők is mindegyre elborítottak bennünket, mert az út legnagyobb sellőin most haladtunk keresztül.

A hideg esőben tagjaink kezdtek teljesen elgémberedni. Feltétlen kellett kötnünk, mert ki voltunk téve a meghülés veszélyének és az esetleges felborulás esetében elgémberedett tagjainkkal nem tudtunk volna a hullámokkal megküzdeni. A legközelebbi községben, Klein-Reiflingen partra szálltunk s egy vendégfogadóban szobát béreltünk. A víz veszedelmesen áradt, az eső zuhogott. Vajjon hogyan tudjuk folytatni utunkat. Már 160 felett volt a vízállás s éppen ezután következik az ilyen vízmagasságnál teljesen hajózhatalan Flösser-Freidhot, „a tutajtemető”.

VII. FEJEZET

Tutajjal az Ennsen. — A tutajtemető

Ugy látszott, el kell hagynunk a vizet. Egyik kedves útítársunknak mentő ötlete támadt: tutajjal kell megtennünk az utat! A parton éppen ácsolnak egyet.

A hatalmas gerendából kialakuló vízijármű építőivel csakhamar szoba elegyedtünk s megkönnyebbülten sóhajtottunk fel, mikor pár schillingért hajlandók voltak egészen Auig, az Enns torkolatáig szállítani bennünket. Estére elkészült a tutaj, már viszi is a víz a túlsó part felé, a hivatalos kikötőhöz és indító állomáshoz. Kikötnek. Lánccal, kötelek tartják fogva a gerendaalkotmányt és a hátán szép sorjában a kajakokat. Reggel fél 7-kor indulhatunk.

Pontosan fél 7-kor kajakjaink mellett üldögélünk. A három tutajos még itt-ott javítgatja, hatalmas szegekkel, kampókkal erősítgeti úszó járóművét. A kormánylapátokat megpróbálják és azután várakoznak. Várakoznak a Gross-Reiflingből már korábban elindított két társtutajra, mely 7 óra előtt néhány perccel menetrendszerűen be is fut s közvetlenül mellettünk köt ki.

Kormányosaink az újonnan érkezőkkel néhány szót váltanak és már indulunk is. Lazulnak a kötelek. Oldódnak a lánccal s a tutaj elejével a víz folyásával szemben szabadon áll. Erős evezőcsapások, hajolnak a kormánylapátok s a tutaj hirtelen a vízfolyás irányába fordul. Recsegnek-ropognak a gerendák, mindegyik úgy mozog, mintha a szegek, kapcsok bilincseiből szabadulni akarna. De hiába, a faalkotmány gyors tempóban rohan a vizen lefelé, az elő-előbukkanó nap-sütésben. Rohan, száguld a víz, mindegyre egy-egy szikla üti fel szögletes fejét.

Minden pillanatban más kép tárul elénk. A természet csodálatos rendezésében a sziklák, örvények együtteséből hol az egyik, hol a másik emelkedik ki döbbenetes szépségében. A kormányosok feszülten figyelnek, keményen dolgoznak. Az elől lévő most hirtelen lecsapja a kormánylapátot, felkapja csákányát és felénk rohan. Biztos ugrásokkal a tutaj közepére ér és csákányát egy hatalmas lendülettel egy gerendába vágva, mindkét kezével belekapaszkodik. Recsegés, ropogás hallatszik. A tutaj eleje pillanatok alatt víz alá kerül, a rázúduló hullámok súlya alatt meg-megbillen, a középső gerendák hézagain szétzúzott hullámok fehér foszlányokban törnek elő.

Ugy érzi az ember, mintha élő ellenségek lelkük egész haragjával halálosan küzdenének. A víz csatakiáltással tör a sebek fájdalmától nyöszörgő, kínlódó faóriásokra. A Flösser-Friedhof táncoltatta meg az utazókat.

Nemsokára a meder mind jobban szűkül. A meredek sziklafalak már csaknem gótikus ívekbe borulnak s a 6 méternél alig szélesebb ívekhez egy 6 méter széles tutaj közeleg.

(Ezen cikk folytatása 20. oldalon.)

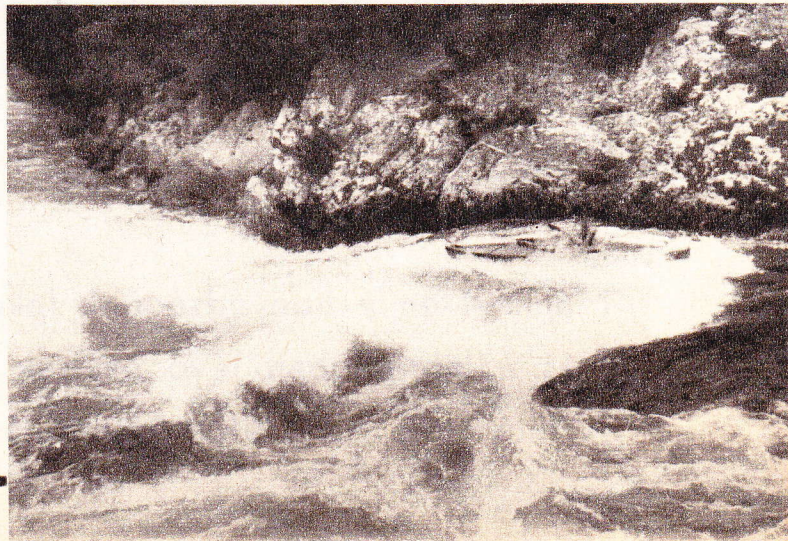
VIM

MINDENT TISZTÍT

Nedves ruhára egy kevés VIM-et szórunk és ragyogóvá tisztítja az

ét alig éri szemünk

A felvonulás parancsnoksága

Az ezredzászló

A gyalogság

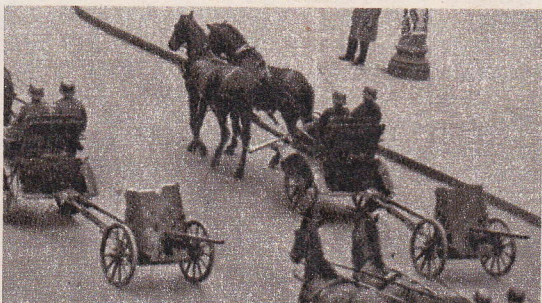
Távbeszélők

Folyamőrök

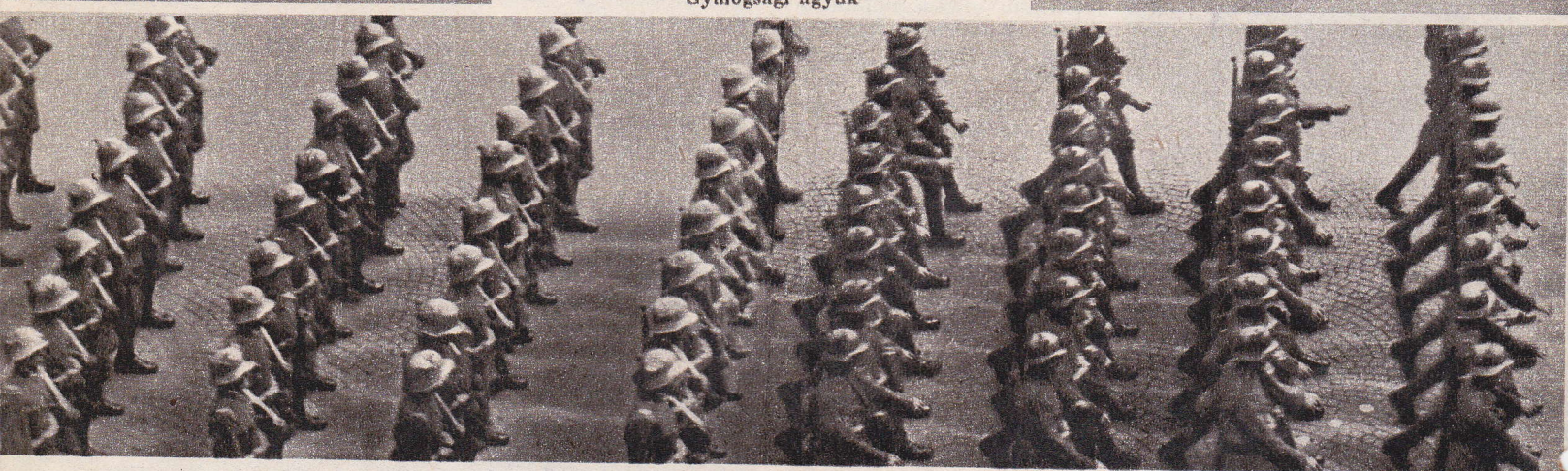
Köcsiző géppuskák

Gyalogsági ágyúk

Kerékpárosok

Vonul a gyalogság

FELVONULT A

Május 4-én a honvédségünk tekintélyes képviselete vonult el a legfelsőbb Hadur és a látogatóban lévő osztrák köztársasági elnök előtt.

A fegyveres alakulatok felvonulása nemcsak szemkápráztató látványosság

Tábori ágyúk

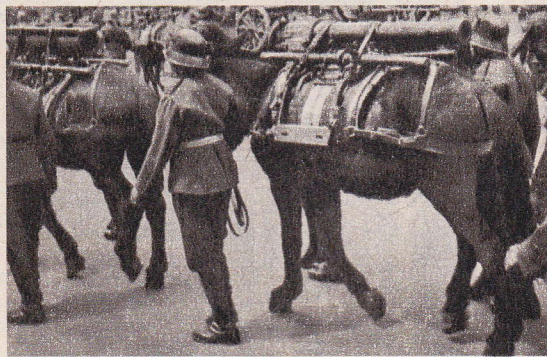
Vonul a lovasság

A gyalogos csendőrök

Tábori tarackok

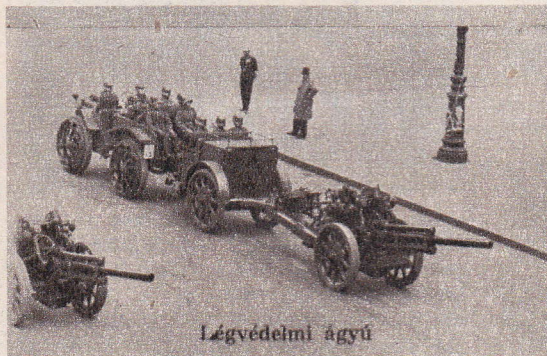
Hegyi ágyú lóra málházva

Lovascsendőrök

Hegyi ágyúk fogatolva

Légvédelmi ágyú

Hidászok gépvontatási pontonokkal

Vonulnak a huszárók

HONVÉDSÉG

volt, alkalmat adott, hogy nemzeti kincsünket, a magyar hadsereget, a magyar honvédséget jobban megismerjük.

Olvasóinknak számos képpel számolunk be a felejthetetlen felvonulásról.

A II. cserkészkerület 1937. évi kerületi céllövőversenye

Április hó 25-én, vasárnap tartotta meg a II. cserkészkerület céllövőversenyét Miskolcon. Eredmények a következők:

Cserkészcsapat versenyben első lett a miskolci 202. sz. Őrvénykő cs. cs. versenycsapata 1102 ponttal. Második az egri 154. sz. Dobó István cs. cs. versenycsapata 1076 ponttal.

Öregcserkész csapatversenyben első lett a miskolci 194. sz. Széchenyi István öregcserkészcsapat versenycsapata 1135 ponttal.

Ifjabb cserkészek egyéni versenyében első lett: báró Schönberger Ernő, a mezőkövésdi 127. sz. Törekvés csapatbeli cserkész, 88 ponttal. Második: Goóts Sándor 202. sz. Őrvénykő csapatbeli cserkész, 86 ponttal. Harmadik: Gunya Pál 248. sz. Vas csapatbeli cserkész, 85 ponttal.

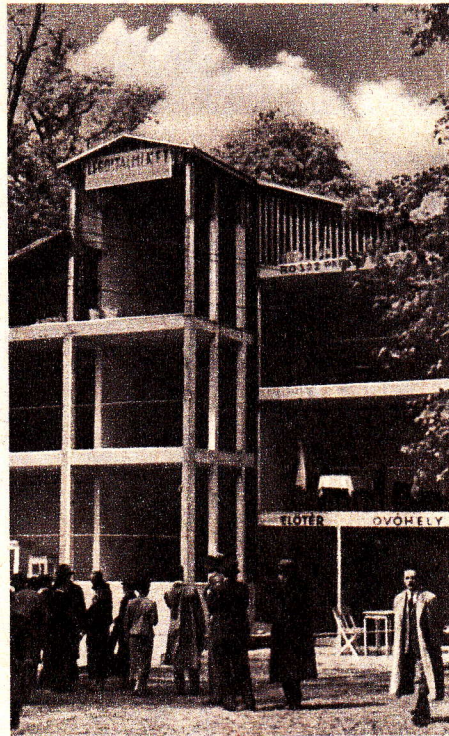
Róver cserkészek egyéni versenyében első lett Kwaysser Béla 154. sz. Dobó István csapatbeli cserkész, 259 ponttal. Második: Dobrányi Géza 213. sz. csapatbeli cserkész, 257 ponttal. Harmadik: Bartha Zoltán 19. csapatbeli cserkész, 253 ponttal.

Öregcserkészek egyéni versenyében első lett Dargay György 194. sz. csapatbeli öregcserkész, 259 ponttal. Második: Facskó Jenő 248. csapatbeli öregcserkész, 254 ponttal. Harmadik: Lövey Zoltán 194. csapatbeli öregcserkész, 252 ponttal.

Cserkészbiztosítók és segédbiztosítók egyéni versenyében első lett vitéz Breznay Lajos 106. csapatbeli cserkészbiztosít, 236 ponttal. Második: Salamon Ferenc 750. csapatbeli vezető, 235 ponttal. Harmadik: Tóth Béla 750. sz. csapat, 232 ponttal.

A 16. orsz. őrsvezetői tábor naplopályázatának eredménye: 1. Molnár Elek, 242. cs. cs. (20 pengős díj.) 2. Pogány László, 15. cs. cs. (10 pengős díj.) 3. Szomori János, 197. cs. cs. (5 pengős díj.) 4. Reményi K. András, 314. cs. cs. (5 pengős díj.) 5—14. helyezettek (könyvjutalomban részesültek): Szabély Mihály 935., Végh László 15., Pál István 15., Kocsár Károly 172., Sz. Kocsárdy János 296., Sztéhló Zoltán 19., Boromissza Jenő 14., Gönye László 314., Nagy Béla, Winkler László 85. 15—26. helyezettek (könyvjutalmat kaptak): Szamosközy Zoltán 15., Elmer Nándor, Gyenis László 314., Marosi Miklós 15., Kiss Ferenc 371., Somsich Péter 85., Szabó Gábor 15., Lászlófalvi Zoltán 245.,

Majer Antal 126., Stegmüller György 18., Bajnok Iván 15., Szecsvey Sándor 15. csapatbeli cserkészek. Az I. csoportba került még 72, a második csoportba pedig 12 pályázat. A budapesti és környékbeli pályázók naplóikat és nyereményüket személyesen vehetik át a Cserkészházban (Bpest, V., Nagy Sándor u. 6. II. em. 36) hétfőn, szombán és pénteken d. u. 4—7 óra között. Vidékiek nyereményét postán kiküldöttük.

Szépén szerepeltek a cserkészek az Árumintavásár légoltalmi szindarabjában. A Budapesti Nemzetközi Árumintavásáron légoltalmi szindarabot mutattak be. A szereplők és a rendezők között szép számmal akadtak cserkészek, kik kifogástalan jó munkát végeztek. A vezetést Szabó Zoltán dr., lapunk munkatársa, 4. Bik cst. látta el. (A kép a légoltalmi „színpadot” ábrázolja.)

Gyakorlóórák a Központi Vízitelepen. A Központi Vízitelepen idén is a múlt évhez képest minden vasárnap d. e. fél 9 órától—fél 11 óráig vízicserkészek kiképzést tartunk; minden vasárnap más és más tárgykörből. Jelentkezni a helyszínen kell alkalmanként reggel fél 9 órakor az iroda előtt. Felhívjuk a parancsnokok és vízvezetők figyelmét, hogy a kiképzésre gondot fordítva, ne mulasszák el ezt az alkalmat sem kihasználni; amennyiben nagyobb csoport kiképzésére lenne szükség, az alábbi címre jelentésük egy héttel előbb be. (Dr. Balásfalvi, XI., Gellért-tér 3.) Idő- és tárgybeosztás: 1937 június hó 6. Ladik (evezés, kormányvezetés, alapfogalmak). 1937 június hó 13. Ladik (molnárevezés, csáklázás). 1937 június hó 20. Ladik (vontatás, mentés ladikkal). 1937 június hó 27. Ladik (általános gyakorlat a fentiekből). 1937 július hó 4. Őrsihajó (evezés, alapfogalmak). 1937 július hó 11. Őrsihajó (evezés, kormányzás). 1937 július hó 18. Őrsihajó (evezés, kikötés, vontatás). 1937 július hó 25. Őrsihajó (evezés, ált. gyakorlat akadályokkal). 1937 augusztus hó 1. Kajak (beszállás, alapfogalmak, evezés). 1937 augusztus hó 8. Kajak (evezés, mozdulatok, csomagolás). 1937 augusztus hó 15. Uszás (kezdők és haladók számára krawl). 1937 augusztus hó 22. Ladik (evezés, alapfogalmak, kormányvezetés). 1937 augusztus hó 27. Ladik (molnárevezés, csáklázás, gyakorlás). Dr. Balásfalvi Kiss Ferenc s. k., országos helyettes vízvezetőtisztt.

Vízverseny ősszel a Vízitelepen. 1. 1937. évi szeptember hó 4. és 5-én országos őrsi portyázóverseny vízicserkészek számára. Tudnivalókat külön körlevélben közöljük. Általános tudnivalók: Nevezések beküldendők az orsz. helyettes vízvezetőtisztt címére (dr. Balásfalvi, Cserkészház) 1937 augusztus 15-ig. Versenyen indulhatnak a rover, valamint az öregcserkészországok. A verseny tart szeptember hó 4-én szombat d. u. 3 órától vasárnap d. u. 3 óráig. 2. 1937. évi szeptember hó 12-én, vasárnap akadályverseny vízicserkészek számára. Nevezés beküldendő a fenti címre 1937. évi augusztus hó 15-ig. Tudnivalókat a fent írt körlevélben közöljük. A verseny tart reggel 9 órától d. u. 3 óráig. Indulhatnak a rover és öregcserkészek.

* SOK PÉNZT TAKARÍT MEG, ha fogait Automenth száraz fogkrémppal tisztítja, mert egy praktikus alumínium szóródoboz tartalma hónapokig tart. Remek habképződés, ragyogó tiszta fogak. Automenth — fogat ment. Vegyen még ma, öröme lesz belőle.

(„Kajakal vad vizeken” c. cikk folytatása a 17. oldalról.)

Ez a hely a Gross-Raminger Schlucht. A meredek falak előtt tiltóan emelkedik ki egy szikla. A víz pedig úgy rohan rá, mintha haragosan félre akarná lökni. A szűk szorosban szinte kísértetiesen tűnik el a napsugár. Az emberek a kormánylapátokra vetik magukat. De vajjon mit akarnak, hisz teljes erőből a tiltó sziklára törnek. Már csak néhány centiméter. Szinte hallja már az ember a szétütött szálfák robaját, mikor a tajtékozó ár hirtelen elkapja a tutaj orrát és közvetlen a szikla mellett dübörögve rohan el a faalkotmány. A tutaj bal oldala ebben a pillanatban már a meredek kőfalat súrolja. Néhány horzsolás árán megszabadulunk a meredek part mindent összevágó ütésétől.

Lassan csendesedik a csatazaj. Mint hangtompítóval felszerelt parányi gépfegyverek, úgy kattognak a fényképező gépek, mozdulatlan képekbe merevítve a gyönyörű élő tájakat. Községek tűnnek fel: Reich-Raming, a pompás olasz típusú Steyr, most a karcsú Steyr autók szülővárosa.

A víz gyorsan, de szelíden fut. A tutaj a part felé evez s egyik kormányosunk a partra ugrik.

Lassan tűnnek a tájak. Enns városa következik. Közledik a torkolat. A szilaj, dühöngő, több helyen alattomos Enns megjuhászodva ömlik az öreg, de itt még elég fiatalosan mozgó Dunába. A torkolat közelében Au, a tutajkikötő. Az Inn-Salzach és Enns vizén lehozott faanyag találkozó helye. A kis tutajokból itt hatalmas méretű

alkotmányokat ácsolnak és kis faházikókkal hátukon, méltóságteljesen folytatják útjukat tovább. Fel-feltűnnek néha a budapesti partok között is, ahol már annyszor néztünk utánuk, valami csendes vágyakozással úsznak a szálfák a rég elfelejtett, szép mesék zsongnak a lelkünkben. Elbűcsúnk a faóriásoktól, kísérőinktől, a bátor hallgatag tutajosoktól.

Csónakjaink megint vízre kerülnek, de nem kötözzük már le hullámtakaróinkat, nem vizsgáljuk már az apró réseket, a Dunának már jó ismerősei vagyunk.

Csendesen, nyugodtan álmodoztatunk. Kísérnek emlékküld a hatalmas, hóborította hegyek, a sziklaóriások, a bájos falvacskák és még mennyi emlék, amik pompásan jelentek meg előttünk, hogy azután tovatűnjenek a víz zúgása, az evező ütemes zenéje, a hideg eső permetezése közben. Tovább az elemek zúgása, a gyilkos víz kavargása, a hideg eső okozta fázó didergésünk s már az öreg Duna nyugalma és a meleg napsütés fogad. Milyen jó, hogy mindnyájan meg tudtunk térni az öreg Dunához. Milyen jó, hogy a kopár hegyek és dübörgő örvények szépségének emlékeit nem fátyolozza be valami szomorúság.

Hálát adunk, hogy elértük a hazánk felé hömpölygő folyót, hogy megküzdöttünk a vadvizekkel, hogy összetartottunk, örömet és nem pedig szomorúságot, gazdagabb lelket és nem pedig veszteséget hoztunk magunkkal.

Bereczky Roland.

A TÖRTÉNELMI TÁBOR

nagyserű gondolata minden cserkészt boldog izgalommal töltött el. Érthető is. A magyar cserkészlet negyedszázados élete alatt alig volt ilyen hatalmas gondolat, mely a cserkészifjúság egész egyetemét egyetlen lelkes tömeggé egyesíthette volna. Egy hónapon át harmincezer cserkész újra éli a történelmi Magyarország életének minden jelentős mozzanatát. Ezer év minden dicsősége, győtrő fájdalomja kel életre s már most érezzük, hogy a leszűrhető tanulság igen hatásos eszköze lesz a magyarabb magyarrá levésnek.

A Magyar-Lengyel Cserkészszövetség teljes erejével akar bekapcsolódni az országos mozgalomba és megvalósítását a határokon túlra is kiviszi.

Mindannyitok emlékeztetésében elevenen él még bizonyára a spálai táborozás hihetetlen melegsége, amelyben a két nagy és azonos megpróbáltatásokon keresztül nemzeti fiai találtak egymásra. Ez a mély szeretet indítja a Magyar-Lengyel Cserkészszövetséget arra, hogy július 17-én, I. Ulászló koronázásának évfordulóján, országsszerte lengyel-magyar történelmi táborúzt rendezésre hívja fel figyelmeket. A két nemzet közös eseményeiből elég említeni azokat, melyek I. Endre, IV. Béla, Nagy Lajos, I. Ulászló, Báthori István, Rákóczi, Bem és Dembinszkyhez fűződnek. Ezek közül még kiválaszthatjuk azt, mely alapjául szolgálhat a közös testvéri megemlékezésnek.

Készüljetez erre cserkész gondossággal, mert az egyik állomása annak az útnak, melyet nemzeti céljaink felé kell tennünk.

Dr. Lakatos László

A Magyar-Lengyel Cserkészszövetségéhez Lengyelországból érkezett levelekből értesültünk...

hogy lengyel testvéreink ösztöne lelkesedéssel karolták fel és tették magukévá a lengyel-magyar baráti együttműködés gondolatát. Mindenfelé megindult a Magyar-Lengyel Cserkészszövetség szervezkedése. Ismerve a lengyel kitaratást és akaraterőt, remélhető, hogy a két nemzet cserkészei között meglevő nagyfokú rokonszenv szervezettek segítségével hamarosan értékes eredményeket fog hozni;

... hogy hasonló megértéssel és örömmel rendezik meg július 17-én minden lengyel táborban a lengyel-magyar történelmi táborúzt. Ennek igazi jelentőségét úgy érthetitek meg, ha tudjátok, hogy nem kevesebb, mint kétezer cserkész táborban, a Kárpátoktól a Keleti tengerig fog fellobogni a táborúzt, hirdelve a bennünket összefűző történelmi kapcsolatok igazságát és nemzeteink egybetartozandóságát.

... hogy a lengyel vízicserkészek a Naroczn tavn rendezik közös nyári nagytáborozásukat, ahonnan bejárják csónakjaikkal egész Lengyelország vízhalózatát. Erre a táborozásra szívesen várják magyar testvéreiket. Bővebbet a Magyar-Lengyel Cserkészszövetségétől tudhattok meg.

Cserkészszövetségünk munkatábor

lesz július 1-től augusztus 11-ig a Börzsönyben!

Olvasd el figyelmesen a Fiatal Magyarország és a Vezetők Lapja közleményeit. Jelentkezési lapot szívesen küld az Öregcserkész Központ, Budapest, V, Nagy Sándor utca 6.

Fülelő Gazsi

titkos szerkesztőségi hírszolgálatát jelenti:

Hajaj, de nagyon régen nem értesítettek benneteket, mi készül a cserkészek veszedelmére, mi fortyog, fő a szerkesztőségi konyhán. Amit valamikor régen jelentettem a Bocskort leleplező riportomban, az most mind megvalósult! Nagy regény lett a „Fekete Bocskor“-ból! Csomó új esemény, új szereplő került bele és benne van az országos kémhájsza egész lefolyása, úgy áml! A Franklin Társulat adja ki, ám fájdalom, azt már nem sikerült kiokumlálnom, hogy mikor. Én azonban nem azért vagyok turfángós, hogy ezt is meg ne tudjam! Megkérdezem a legközelebbi könyvkereskedésben, mikor lesz kapható. Ha van sütnivalótok, ti is így cselekedtek, mert ők bizonyára tudják! Huh, alig várom már a könyvet, bár már lapozgathatnám, hisz annyi kalandba vitt minket a „Fekete Bocskor“ és ez most mind benne lesz!

Nemzetvédelmi pályázat vízvezetők részére. Az alábbi címmel pályázatot frunk ki vízvezetők részére: „Hogy kapcsolódhat bele a nemzetvédelmi munkába a vízicserkész és mik annak gyakorlati megvalósításának előfeltételei és módjai?“ A pályázaton résztvehet minden vízvezető és vízmunkát végző öregcserkész, aki 17 éves elmult. A pályázat határideje: 1937. évi június hó 15 déli 12 óra. A pályázat az alábbi címre küldendő: Dr. Balásfalvi Kiss Ferenc orsz. helyettes vízvezetőtisz, Budapest, Nagy Sándor-utca 6. Cserkészház. A pályamunka terjedelme maximálisan 8 oldal géppel felhasználósnak írva. Jellegével látandó el, mely városnévből és egy ötjegyű számból áll. (Például: Kassa 19.357.) A pályázó neve, teljes címe, csapata és beosztása a parancsnok láttamozásával együtt borítékba zárva egyidejűleg beküldendő. A borítékra a pályamunka jelszava irandó! A pályázatokkal 4 tagból álló szakértőbizottság bírálja el. Az értékelés 1-8 egységgel történik. Díjazás: I. díj 60 pengő. II. díj 40 pengő. III. díj 20 pengő. A nyertes, valamint a díjazott pályamunkák közlésének jogát fenntartjuk.

„A titokzatos idegen“ címmel került az első magyar bűnügyi film bemutatásra. Sokat szerepelnek benne cserkészek, kiket a közönség rögtön rokonszenvébe fogad.

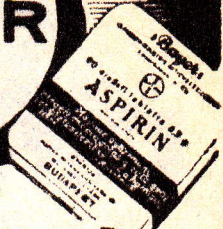
A pestszentlőrinci 947. sz. cs. cs. irodalmi estét rendezett a Munkaiskola nagytermében. A szereplők saját szerzeményeiket adták elő.

10 jamboreere készülő norvég cserkész keres a magyar jamboree csapatból eszperantóul tudó levelezőt. Címe a Cserkész Eszperantó Körnél tudható meg. (Budapest, V., Nagy Sándor-u. 6.)

Farkas Lajos dr. csanádegyházmegyei szerpap, cserkészparancsnok, május 6-án mutatta be első szentmiséjét.

Az Eszperantó Kör vendégül látta a Magyar Eszperantó Szövetség ifjúsági csoportját és bemutatatta nekik az 1933. évi gödöllői jamboree vetített képeket. A képsorozat az előadás előtt érkezett vissza Észtországból, hol a kör észt levelezői több helyen bemutatták, majd Norvégiába küldték tovább. A magyar történelmi táborokról kiküldött eszperantó nyelvű tudósítás lengyel és finn lapokon kívül a norvég cserkészlapban is megjelent. A kör elhatározta, hogy támogatja a Magyar Eszperantó Szövetség ifjúsági csoportjának magyar nemzeti munkáját és előmozdítja, hogy minél több magyar ifjú tudjon az eszperantó nyelv által külföldi barátokat szerezni. Aki a munkában részt

BAYER

Aspirin és a Bayer-kereszt 35 év alatt világhírűek lettek!

Ez is igazolja, hogy az egész világon sok millió ember az Aspirin-tabletták hatásával mindig meg volt elégedve

Ha fájdalmai vannak vagy meghűlt, bizzik tehát Ön is a bevált Aspirin-tablettákban a Bayer-kereszttel

Magyar gyártmány! Gyógyszertárakban kapható!

kíván venni, közölje címét a kör titkárával: Bencsik István, Budapest, VII., Hársfa-utca 59/b, Diákok Háza.

LAPSZEMLE

A „Tükör“ május 1-i számában Dékány Andrásnak, a magyar Jamboree-csoport sajtóvezetőjének igen érdekes cikke jelent meg „Hogyan készül a Jamboree“ címmel. Megismerjük belőle mi mindent kíván egy ilyen 20-25 ezer főből álló tábor s hogy micsoda előkészítést igényel az, hogy rövid két héten át semmiben ne legyen hiánya a táborozóknak. Erdemes elolvasni, mert legálább értékelni tudjuk utána azt a rengeteg fáradozást, ami árán a jamboree résztvevők boldog, gondtalan időket nyernek.

A meredek lejtő

veszedelmessé válhat, ha a világítás kialszik. De a BOSCH kerékpárvilágításnál ez nem fordulhat elő. A 4-szeres kapcsolású BOSCH-fényszóró teljes biztonságot nyújt!

Kerékpárvilágítás

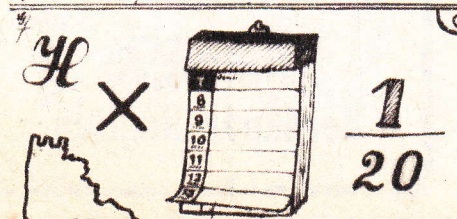
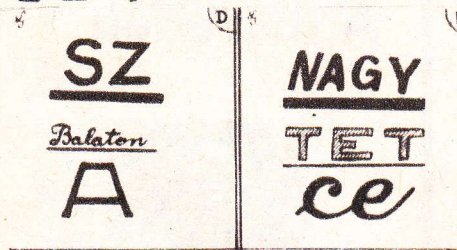
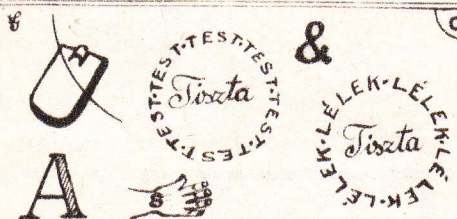
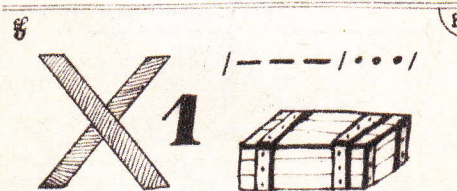

Rovatvezető a budapesti 223. sz. P. L. Sz. csapat. A megfejtéseket a következő címre küldd: „Magyar Cserkész rejtvénye“, Budapest, V., Nagy Sándor-utca 6. Budapestiek személyesen is behozhatják a Cserkészházba.

Megfejtési határidő: június 1.

I. Képrejtvények

E rejtvényeket beküldte: Szabó Imre, Szentes. (Megfejtése: 5-5 pont.)

2. Betűrejtvények

(Megfejtése: 10 pont.)

a.

202 nótám van!

b.

KÉP lószerszám

c.

b MÓRICZ ZSIGMOND

3. Nagy ember

Kinek az életrajztöredékét találhatjuk az alanti lapdarabkán?

(Megfejtésért 20 pont.)

konkrement, évelék, akkor fordult jobbra, mikor a Perezel-es nevelőnek. Hogy milyen nevelő volt, abból három tanítványa, Perekel Moric, Mikle gesen vettek részt később a szabadsághar, megtanította őket a haza lángoló szeretel. Eközben elvégezte az egyetemet és lelkes kerulve, kedvet kapott az irogatásra, amit már ta ban is meg-megpróbált. Maga körül nem látott mint a nemzet súlydedését, hanyatlását, pusztulas, lelkében fölmerült a régi dicsőség ragyogó kepe magyar dicsőséget akarta a nemzet emlékezetéért írta meg nagy hőskölteményét, a 7 ben Árpád győzedelmes harcát ének kezdete (Régi dicsőségünk, hol örök időkre emlékeztetés le

Hátizsákba
Dreher
csokoládét és kekszet

4. Alkossunk nevetek

Alábbi mintára gyártsunk oly nevetek, melyeket máskép (pl mondat alakjában) is ki lehet fejteni.

Pl:

Biz' a magyar ad
Nagyon tudományos alak
Nem nagy sáron
Felnővekszik
Utáltalak
Nővekszik a kender
Két látószervemre
A bődön nem üres
A porosz vesztesége
Súrlódásból keletkezett

Magyar Ádám
Tud Ákos
Kliss Áron
Feje Benő
Gyűlölt Elek
Kend Ernő
Szeme Imre
Teleb Ödön
Por Oszkár
Hor Zsolt

A legötletesebbet leközzöljük. Elérhető legnagyobb pontszám 40.

5. Költészet

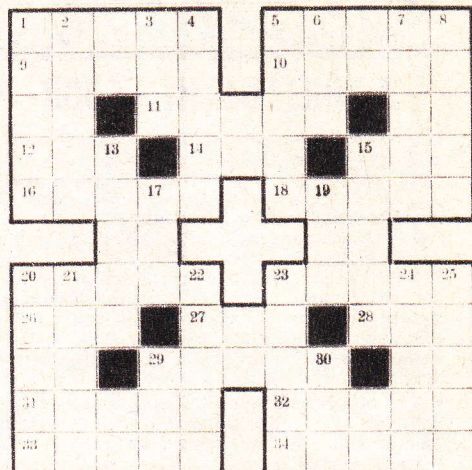
Pótold a hiányzó sorvégeket. E pótlió négy szót kell beküldeni.

(Megfejtése 10 pont.)

Elmentünk mi, sej-haj, elmentünk nagy.....
Ott lakunk mi, sej-haj, három hétig.....
Bejárjuk az erdőt, völgyet,.....
Onnan hozunk virágos jó.....

Pályázat!

Készítsetek keresztrejtvényt! A vízszintes és függőleges sorok kérdéseit és feleleteit kell beküldeni. (Külön nagy jutalmak!!!)

A máj. 1. számban közölt rejtvények megfejtése:

- Gondoljunk az anyák napjára.
- Székesfehérvár.
- Kétszer ad, ki gyorsan ad.
- Kondorkeselyű.
- Ólló, ásó, tábor, sátor, sintér, játék, sakk, vasmacska, kofa, kártyakirály, cukor, bokor, villanyszik, cserkész, országalma.
- Nagy idők, nagy emberek. Ezer veszély közt. Nemzetőr. Csillaghullás.

Jutalmazottak.

1 könyvesomagot nyert: Csikós István, Pécel.

A Cserkészbolt (Budapest, V., Nagy Sándor-u. 6) díját nyerte: Deák Béla, Zirc és Dózsán Gábor, Nyiregyháza.

15 db művészi kivitelű budapesti fényképet nyert: Hámori György, Rákosliget.

1 db keretezett képet (Hoffman Ferenc képkeretgyárától, Budapest, IV., Gerlóczy utca 5.) nyert: Dolleman János és Dombay Ferenc, Budapest.

1-1 könyvet nyert: Fried István, Sárvár és Fecske-órs, Szolnok.

2 db állatkerti belépőjegyet nyert: Czukor Ferenc és Novák Cézár, Bpest.

A Cserkészbolt díját nyerte: Huszthy László, Győr és Kerekes Tibor, Gödöllő.

1 db fotóaquarell felvételt (készíti: Diskay és Társa, Budapest, VII., Rákóczi út 18.) nyert: Pekány György és Simon Gyula, Budapest.

3 esomag „Prince of Wales” kétszer-sültet (Glasner Ede Rt. udvari szállítótól, Budapest, V., Lipót-körút 6.) nyert: Virágh László és Zentai Ferenc, Budapest.

Schramko Gyula „Fotoreceptgyűjtemény” c. könyvét nyerte: Kertész Ernő, Rákospalota és Koller Miklós, Cinkota.

1 db fotópasztell felvételt (Diskay és Társa műterméből, Budapest, VII., Rákóczi-út 18.) nyert: Bene Béla és Láziczy Jenő, Budapest.

De Fiam, az új inged!

Hiszen csak a múlt héten vettem . . . .
Erről igazán nem tehetek Édesanyám.
Tegnap játszás közben történt és
egyébként sem olyan nagy szerencsét-
lenség, hiszen indanthrenfestésű és
könnyen kimosható újra.

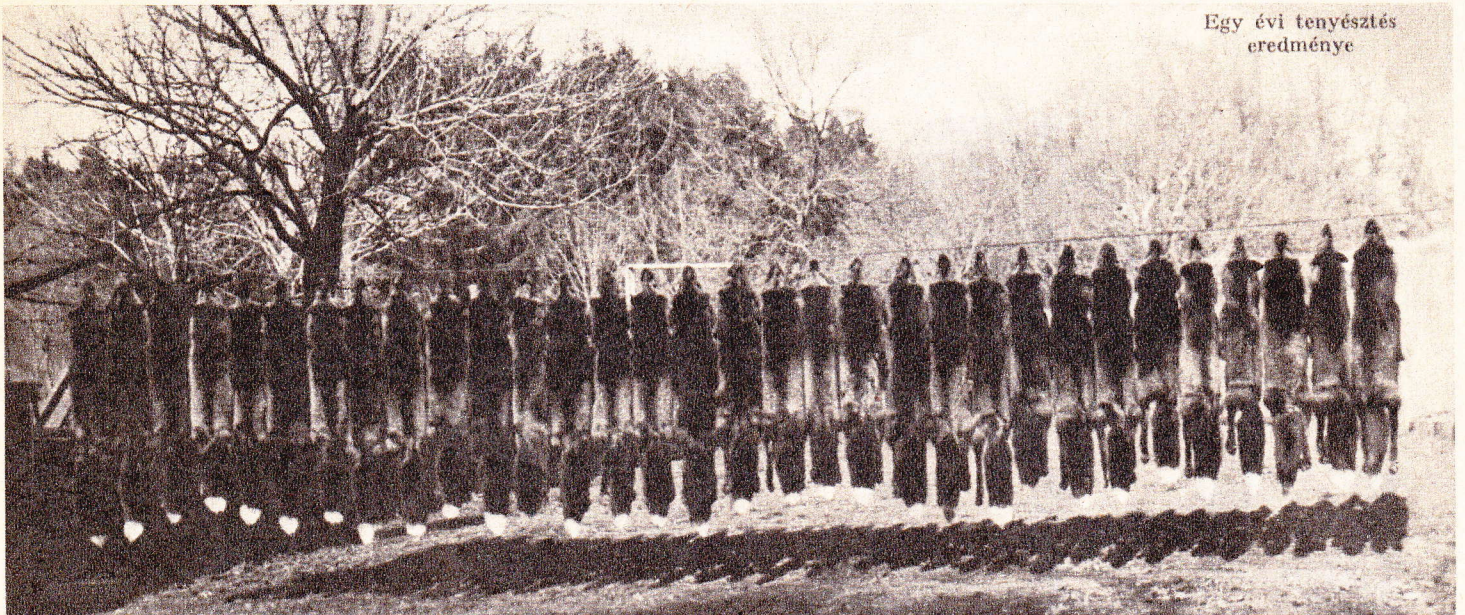

E. BAUDREXEL

Indanthren

Utazásnál és táborozásnál minden
színes holmi indanthrenfestésű legyen!
Ilyen anyagok megtartják színüket és
mindig olyanok, mintha újak lennének.

AZ EZÜSTRÓKÁK

Az ezüstróka gyönyörű, drága prémje a hölgyek vágyainak netovábbja. A külföldi állatvédők nagy küzdelmet folytatnak a prémek és tollak divatja ellen. Nem csoda, mert egy-egy tollas kalapért egész sereg kis madarat vagy struccot ölnek meg, egy-egy bundához sok apró állat bőre szükséges.

Nem lehet kifogást emelni azonban, ha ilyen állatokat háziállatokként tenyésztene, mert ezzel nem pusztítják a természetet és okszerű gondozással kárpótlást nyújtanak az egyedeknek, sőt tökéletesítik is a fajt a szükséges irányban.

Ilyen sors jutott az ezüstrókáknak is, melyek Amerika, különösen Kanada vadonaiban még ma is szabadon élnek, de már mindenütt vannak ezüstróka tenyésztőtelepek és hazánk is megindította tenyésztését. Gödöllőn az államnak, Homokszentgyörgyön Somogy megyében Darvas Ferenc bérgazdaságának van ezüstróka telepe.

Az ezüstróka szőre nem ezüstfehér, hanem tiszta fekete, csak a farka vége hófehér. De azért egész teste fényes, ezüstözött fedő szőrszálakkal van egyenletesen behintve. Az ezüstözés foka szerint hatféle változatot különböztetünk meg a tenyésztett ezüstrókatörzsekben. A farmokon tenyésztett állatok gereznája sokkal jobb, mint a vadonban elejtett rókáké.

A rókatermészet ősi vad-sága és közmondásos ravaszsága tükröződik az egyik homokszentgyörgyi szelídített róka-

koma itt közölt arcképéről is, a másik kép pedig a sok kikészített prémmel az emberi természet kegyetlen hasznosulását mutatja.

A kaposvár-barcsi vasútvonal mentén van Homokszentgyörgy. Itt van országunk nagy ezüstrókatelepe Darvas Ferenc bérgazdaságában. Ez a farm a múlt évben 32 darab bőrt termelt és egy-egy prémet átlag 280 pengős áron lehetett értékesíteni. Ezenkívül az egyéves süldőrókák közül a legszebb öt hímét és öt nőtényt a tenyésztés céljára hagyták meg.

Darvas Ferenc nagybérő németországi tanulmányútja után 1929-ben kezdte meg egy párral a tenyésztést.

A fiatal rókákat tejbedarával, tejberizzsel, kétszersült kenyérrrel, nyers és aszalt gyümölcscsel táplálják, tehát elég költséges a felnevelésük. Friss, nyers húst, legföljebb 16 dekát, csak az öregek és serdültebbek kapnak. Tíz hónapos korukig nevelik őket. Akkor dől el jövődő sorsuk.

Drótkötélpályán juttatják az eleséget a kosztosokhoz és tiszta fehér porcellántányérokban esznek némi marakodás közben. Nagyon kényesek a tisztaságra.

Rajczy Géza, az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara főtitkára ismertette a minap ezt a telepet, hogy népszerűsítse az ezüstrókatenyésztést, mert csak akkor tesszük fölöslegessé e téren a behozatalt, ha legalább százszor ennyi ezüstróka-prémet termelünk.

AUTOMENTH – FOGAT MENT

DÚSAN HABZÓ SZÁRAZ FOGKRÉM. RAGYOGÓ FOGAK. ÜDE SZÁJ. FOGKÖLDŐ. HÓNAPOKIG TART. MINDENÜTT KAPHATÓ

A műkotorékversenek megszüntetése érdekében mozgalmat indított a Magyar Cserkészszövetség Állatvédő Bizottsága. Különösen felzúdult a budapesti közönség a Magyar Ebtenyésztők Egyesületének legutóbbi műkotorékversenye miatt, mely április 5-én, hétfőn a városligeti Hungária-kertben folyt le a meghívott szakértő közönség előtt. A lapok részletes közleményekben és képekkel számoltak be a véres viadáról és sok panasza érkezett ez ügyben a Magyar Cserkészszövetség Állatvédő Bizottságához.

Az Erzsébet királyné úti vendéglő udvarán van a rácsokkal elzárt köralakú versenypálya. Az úgynevezett műkotorék a róka erdei alagútjának utánzata, egy deszkából készített félköralakú csatorna, leemelhető fedelelkel. Ebbe eresztik be először a rókát, azután egy drótszűrű fokszikutyt. Bent a szűk földalatti kazamatában folyik le az élet-halálharc a két állat között, melyekben egymás iránt ösztönös gyűlölet lakik. Harminc percig hagyják őket küzdeni és ha azalatt nem húzza ki a tyukból a rókát, akkor felnyitják a csatorna fedelét ott, ahol a párba jaja hallik és kihúzzák az összegabalyodott verekedőket. Rajongó Pátria (Csuki) nevű hős versenyző 25 perc múlva sebesülten jött ki az oduból. Ennél az esetnél még terhelő körülmény, hogy a szegény állat anyai örömeinek néz elébe. A pálmát Borzvári Kollégina kisasszony vitte el, kit félájultán húztak ki a katorékból, görcsösen összeakaszkodva a tönkrement rókával. Egy róka pedig kiugrott az aknából, a kutyák hajszába vették és összeharapdálták. Úgy kellett kiszabadítani a fokszik éles fogai közül.

Erről a kegyetlen játékról Ilosvai Hollósy Lajos gazdasági főtanácsos, a Magyar Ebtenyésztők Egyesületének elnöke azt állítja, hogy egyáltalán nem lehetett véresnek mondani a többi műkotorékversenhez képest. Állatvédő Bizottságunk felszólítására Ilosvai-Hollósy Lajos kijelentette, hogy ő szívesen veszi, ha általában eltiltják a műkotorékverseneket. De amíg a mai nemzetközi versenyfeltételek megkövetelik ezt a próbát is és amíg a többi egyesület rendez ilyen mutatványokat, addig az ő egyesülete sem szüntetheti meg egyoldalúan ezt az állatkínzást, csúf gyakorlatot. Az Állatvédő Bizottság egyelőre a belügyminiszterhez intézett felterjesztést ez ügyben és szükség szerint nemzetközi mozgalmat is indít meg a műkotorékversenek általános eltiltása érdekében. A bika- és kakasviadalokat már majdnem minden európai államban eltiltották, a műkotorékverseney is megérdemli ezt a sorsot, mert éppen olyan erkölcsvesztető állatkínzás.

A Szegedi Állatbarátok Körének Kemesutcai Állatmenedékházát fölmerült panaszokra hatóságilag megvizsgálták. Corbelár Kamilla tanárnő, ügyvezető elnök igazolta, hogy az állatotthon létesítését a földművelésügyi miniszter engedélyezte és az egyesületet a legmesszebbmenő közegészségügyi intézkedésekre kötelezte, és hogy állatkórház nincs, csak egészséges állatokat vesznek föl átmenetileg, míg el nem helyezik őket. Az Állatbarátok Köre karaván-ambulancia engedélyezéséért folyamodott. Ez végig fogja járni az országot s a beteg állatokat meggyógyítja vagy kivégzi. Tervezik állatvédelmi kiállítás rendezését és javaslatot nyújtottak be állatvédelmi törvény létesítésére.

Az élők és lőtt nyulak bevitelét Németországba megtiltották a délkeleti államokból, köztük Magyarországból is, pedig hazánkban nem pusztít a tularaemia nevű nyúlbetegség. Ez igen nagy kárt jelent, mert tavaly 29.309 mázsa nyulat vittünk ki 2.3 millió pengő értékben és ebből 29.191 métermázsát Németországba.

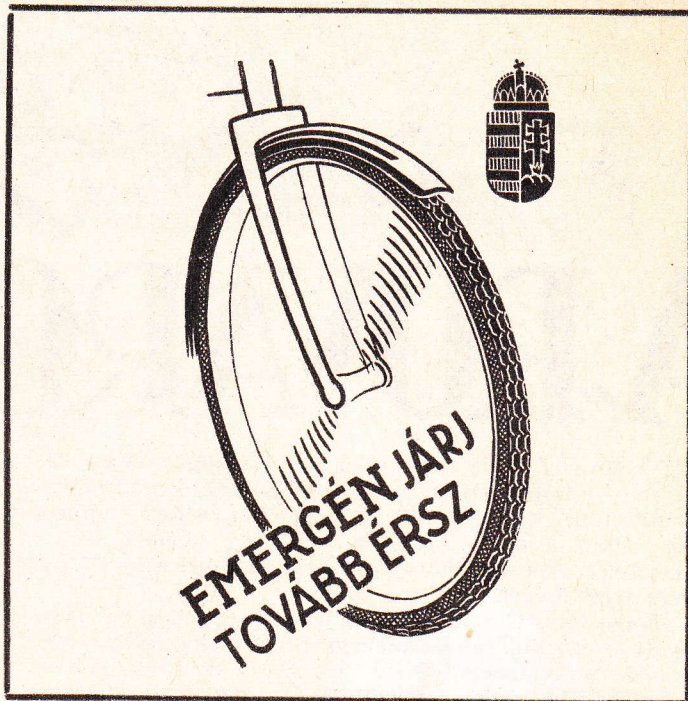
* A kerékpáros féltve őrzi gépét, szívesen vesz minden útbaglyozást, csak hogy gépének élettartamát növelje és jó állapotát megőrizhesse. „Hogyan kezeljem és gondozzam kerékpáromat” címmel, fontos tudnivalókat tartalmazó füzet jelent meg a Bosch Róberti kft. (Budapest, V., Váci út 22/24.) kiadásában. A füzetet kívánságára ingyen és bérmentve küldi meg a cég!

Hagyomány érettségi bankettre. Néhány lapban közlemény jelent meg arról, hogy egy izsáki öregúr 30.000 pengőt hagyott a nagykőrösi ref. gimnáziumnak oly föltétellel, hogy annak 1200 pengő kamatát évente az érettségi banketten kötelesek elkölteni. Az Orsz. Magy. Alkoholelleses Egyesület kértétt intézett az igazgató-sághoz, hogy igaz-e a dolog. Bánóczy Endre gimn. igazgató azt válaszolta, hogy csak 500 pengő hagyományról van szó és annak 18—20 pengős kamataról. De ha úgy lett volna is a dolog, amint hirdették, az igazgató-ság nem fogadta volna el a hagyatékot, vagy arra fordította volna. hogy a fiatalság egyetemi, vagy főiskolai beiratási díjait fizessék belőle.

A berlini versenykutyákat megerőltető gyakorlat (tréning) alá vetik. Négy bamokjelölt német juhász kutyán kipróbálták, hogy mennyi futást bírnak ki és azután megölték és felboncolták őket, hogy megállapítsák, milyen változásokat okozott rajtuk a túlhajtott gyakorlat. A fiatal ebek 7 hónapig álltak próba alatt. Rummy és Gricsi naponta 60-szor futotta meg a 100 méteres távolságot. Huysek pedig naponta egyszer a marathoni távot. Ez a teljesítmény még egy lónak is sok lenne. A negyedik kutya nem futott. A boncolásnál persze kiderült, hogy a futó kutyák sportszívet kaptak, tüdejük, májuk, veséjük is nehezebb lett, ügyesebbek lettek, ellenállóbbak (?) és mégsem éltek volna addig, mint a nem futó kutya.

Az Orsz. M. Alkoholelleses Egyesület április 25-én, vasárnap délelőtt tanulmányi kirándulást tett az Országos Társadalombiztosító Intézet fiúmeiúti palotájában. Edinger Zsigmondné titkárhelyettes felolvasta jelentését, majd az elnök megnyitóját, mely egyúttal napjaink beszéd volt az anyák napjáról. Gósy Flórika keresk. isk. növendék elszavalt a Fodor Árpád versét az anyai szívről, Hidassy Dező dr. főorvos pedig az OTI áldásos tevékenységét ismertette és bemutatta a képességvizsgáló állomás eszközeit. Ezek legjobb szolgálatot tesznek az ifjúságnak pályaválasztás előtt, mert kimutatják, hogy megvannak-e az ifjúknak azok a képességei, melyek arra a pályára, melyre lépni szándékozik, leginkább szükségesek. Az elnök hálás köszönetet mondott a kitűnő előadó főorvosnak. Az egyesület legközelebbi előadása május 20-án, csütörtökön délután 6 órakor VII., Mária Terézia tér 15. sz. alatt lesz. Steinecker Ferenc dr. egyetemi tanár ad elő „Az alkoholizmus és a falu népe” címmel. Rottenbiller Fülöp ny. h. államtitkár fog elnökölni. Ruhatár és belépti díj nincs. Minden érdeklődőt szívesen lát Fodor Árpád elnök és az egyesület.

Rövid hírek. Franciaországban tömegesen esnek áldozatul a kutyák az influenzajárványnak. — Angliában egy vasúti társaság engedélyt kapott, hogy 25 juhász kutyát tartasson arra a célra, hogy a pályatestről eltávolítsák a juhokat. — Az angol királyi állatvédő társaság száz font jutalmat tűzött ki mindazok számára, akik a titokban rendezett kakasviadalokat feljelentik. — A dán parlament törvényjavaslatot tárgyal, mely megtiltja, hogy a kutyák éjjel ugassanak. — Egy amerikai filmtársaság Axel Munthe dr., az állatbarát csodadoktor híres könyvéből, a „San Michele”-ről filmet készít. — Az ausztriai állatvédő egyesület ismét fénykép-

pályázatot hirdetett május 31-iki határidővel, négy csoportban, ú. m.: 1. Gyermekek és állatok. 2. Házállatok. 3. A haza szabaddan élő állatai. 4. Ismert állatvédő típusok. A pályadíjak értéke 400 schilling. — Az eszesszi törvényszék egy asszonyt egy font pénzbüntetésre ítelt, mert kutyáját elhanyagolta; ezeken kívül holtig eltiltotta a kutyatartástól.

ÁLLATVÉDŐ SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Régi állatvédők. Állatvédő Bizottságunk két éves működése alatt már számtalan beadványt intézett a hatóságokhoz, ló- és egyéb állatkínzások megakadályozása és megelőzése érdekében. A budapesti rendőrkapitányság nagy megértéssel viseltetik az állatvédelem iránt s az állatkínzókra kiszabott büntetések ma súlyosabbak, mint azelőtt. Elzárásbüntetést gyakrabban alkalmaznak. A magyarországi gazdag lóállomány, valamint a lótenyésztéshez fűződő nagy gazdasági érdek miatt nem érhető el a teherfuvarozásnak csak gépkocsival való elvégzése. A fennálló állatvédelmi törvényes rendelkezések megszigorításának kérdésével Állatvédő Bizottságunk február 22-i ülése foglalkozott. Most folyik a külföldi adatgyűjtés, mivel alapos előterjesztést öhajunk az igazságügyi miniszteriumnak tenni.

**MOSSA A FOGÁT
ÉPÜGY, MINT A KEZÉT
SZAPPANNAL!**
Mert csak a szappan tisztli tökéletesen!
HASZNÁLJA A KÜLÖNLEGES
Gibbs fogszappant

IBBS

A ROVAROK NAPJA

Vidám diáksereg hancúrozott — ragyogó májusi délelőttön — a folyóparti cserfaligetben. Ki-kitörő életörömmel ugrándoztak, kergetőztek, élvezték fiatalságuk röppenő óráit. Majd a sok viháncolás után egy komoly felnőttségűtől — a cikornyás szavakban méltatta előtűk a nap jelentőségét.

A napsütéstől átfűlt tavaszi levegőn éppen akkor zümmögött át egy gondtalan cserebogárpár, nem kevésbé örülve a létnek — amazoknál. Nem volt sietős az útjuk, ráérték háromszor-négyszer is megkerülni a számukra szokatlan társaságot. Kíváncsiak voltak mindenre, amit rövid életük tapasztalniuk engedett. És legalább a nap is jól átsüti kitért szárnyaikat.

Mikor tovább repültek, eszmét cseréltek a látottakról, hallottakról, zúgó szárnybeszéddel.

— Mit keres most ez a sok tacsó itt, a mi tanyánkon? Ilyenkor — úgy tudom — iskolában a helyük. Mi lelte hát ma őket?

— Nem hallottad, hogy ünnepük van? Most szónokol erről az a cingár bácsi. Ma van a madarak és fák napja. Nagy esemény bizonyára.

— Ugy? Akkor alighanem ma szedik ki azt a sok madártojást a fészkekből. Én már tegnap láttam, hogy egyik lurkó ilyenben sántikált. Megelőzte a többieket, nem várva be az erre szánt ünnepnapot. Talán külön-érdemül tudják be majd neki.

— Te tévedsz ám, pajtás. Nem ez világlik ki a sok szóbeszédből. Hanem olyasféle, hogy a madarat meg kell becsülni, mint az ember leghasznosabb munkatársát.

Elgondolkodva szálltak tovább. De az élmény újszerűsége újra megszólalásra készítette a fürgébb eszűt.

— Nem is bolondság, amit hallottunk. Madárvédelem? Ha minden diák komolyan veszi és karddal, bárdal kiáll a madarakat védelmezni, akkor nekünk befellegzett. Más sem lesz a kerek földön, mint madár!

— Ugyan! Hiszen látod, milyen „komolyan” veszik! Hogy egyezik ezzel a sok rántott csirke, amit az előbb elfogyasztottak? Aminek a csontjaival most is dobálóznak tanítójuk háta mögött! Hisz a csirke is madár, miért áldozzák fel hát tömegesen éppen madarak napjára?

— Azt nem tudom. Talán az kívül áll a nagy védelmen. Nincs szabály kivétel nélkül, mint az ember mondja. Kicsire ők nem néznek.

A kérdés egyre jobban hévbe lovalta őket. Neki-buzdulva folytatták. — Egyáltalán, hogy jut hozzá az a hitvány madár, hogy neki külön napot juttassanak? Fel kellene világosítani az embert, milyen méltánytalan ez velünk, rovarokkal szemben...

— Hát persze! Mintha mi nem volnánk éppen olyan munkatársai, mint a madár. Pusztítunk mi is, a madarak is, az emberek is. Csakhogy mi a haszontalan lombot pusztítjuk, amiből úgyszólván van, a madár meg minket. Hogy az ember mit pusztít, arról jobb nem zümmögni. Egyszerűen — mindent!

— Hiszem is, hogy megértő lesz velünk szemben. Szeret minket, annyi kétségtelen. Nem hallod, hogy most is rólunk énekelnek?

A madárvédő társaság felől most csakugyan felhangzott a nóta: „Cserebogár, sárga cserebogár...”

Elérték a düsterebélyű cserfát s az azon legelésző számtalan társuk közé keveredtek. Jutott még nekik is enni való a már-már kopaszra tarolt óriás fán.

Persze, hogy elzümmögtek előbbi tapasztalataikat. És felbuzdították az egész társaságot, hogy ne hagyják igazukat! Egyszeribe fülsiketítő bűgás, szárnyzizegés töltötte be a vibráló májusi levegőt, ami azt jelentette, hogy egyhangú lelkesedéssel mondták ki a határozatot.

— Most pedig testületileg felvonulunk az ember elé és követelni fogjuk, hogy a mi védelmünkre is rendelje el minden évben a rovarok napját! Ha madárnap van, természetesen, hogy legyen ez is!

— Csak egy a bökkenő — szolt közbe egy öreg cserebogár. — Hogy fogjuk magunkat megérttetni az emberrel? Hiszen nem tud a mi nyelvünkön!

— Annyi baj legyen! Ha meg tudja tőlünk kérdezni, „mikor lesz nyár?” megérti azt is, ha tüntető körrepülést rendezünk felettük.

Ugy is tettek. Az egész tömeg rovar felkerekedett és tüntető nagy zümmögéssel rajongta körül a madárnap társaságot. Hogy szándékuknak nyomatékot adjanak, egy-kettő készakarva oda ütődött a jegyző kalapjához, jó néhány meg ellepte a tisztelendő porköpenyegét.

Hát erre lehetetlen is volt az embernek fel nem figyelnie. — Ejnye, de sok ezidén a cserebogár! — hümmögött a tanító, amikor a bajuszáról lefricskázott egy oda merész-kedett előőrset.

— Bizony, tenni kell valamit, — különben nem eszünk gyümölcsöt ez évben, de még a jövőben sem — fejezte ki véleményét a lelkész.

— No, majd ellátom én a bajukat, holnap kiadom az intézkedést, — mondta ki az ítéletet a jegyző.

A tüntető repülésnek tehát teljes sikere lett. Másnapra faluszerte kidobolták, hogy minden felnőt és minden tanuló gyermek köteles a jövő csütörtökön cserebogár-irtásra kivonulni és húsz liter rovarot beszoigáltatni. Aki azonfelül gyűjt, külön jutalmat kap.

Nem is volt hiány a buzgalomban. A rovarok napját megünnepelte az ember, de a szegény cserebogár — arról koldult. Alig élte túl néhány hírmondó a szörnű végzetnapot, köztük a mozgalom két megindítója.

És a nagy gyásznap után újra találkozáva, keserű szemrehányással illették egymást...

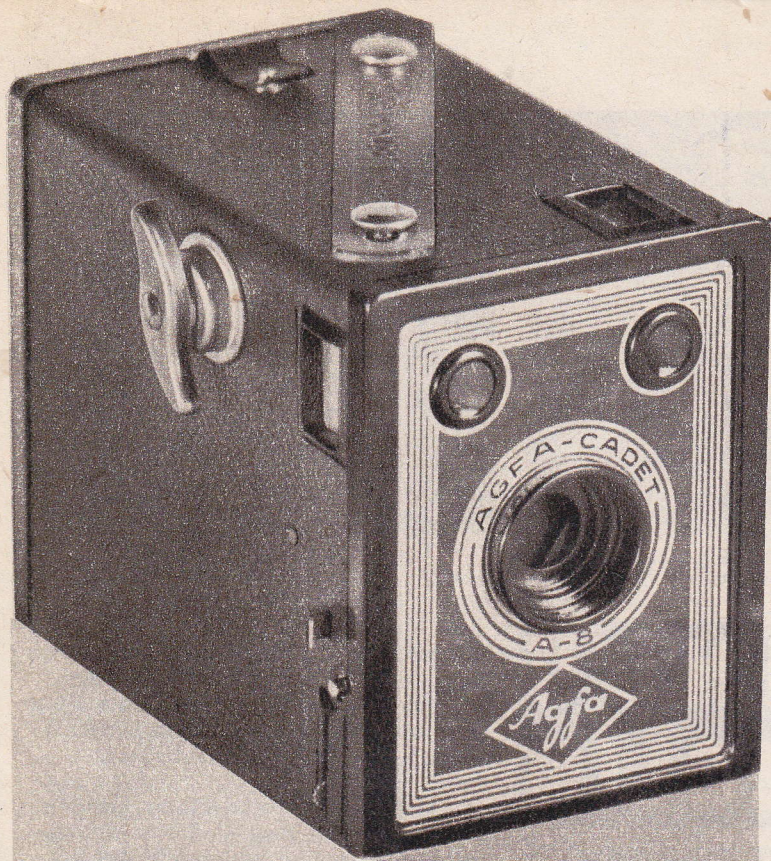
— Hát kellett ez nekünk? Meglett a rovarok napja, — de egész másként, mint ahogy reméltük és elgondoltuk...

— Hadd abba — zümmögött a másik, — olykor az ember sem jár különben. Kíván, kikénszerít a sorstól valamit, csak aztán látja, mennyire másképp s mily szörnyen balul üt ki a teljesedés...

— Hát ezt a bölcseséget meg honnan szedted?

— Akkor hallottam, mikor a nagy irtás elől menekültem... Egyik bácsi mondta a másiknak. És bizonyára igaza volt...

Mauks Ernő

MINDEN
CSERKÉSZ
FÉNYKÉPEZ,

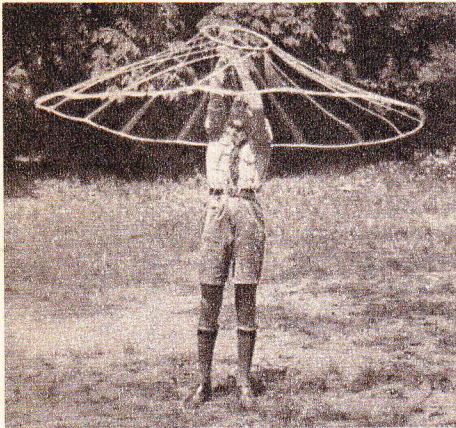
MERT AZ ÚJ

 Cadet-Box

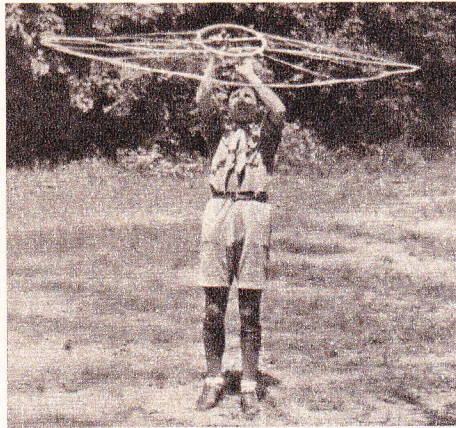
2 ISOCHROM FILMMEL
– KÉPNAGYSÁG 4x6.5 CM –

CSAK 10 PENGŐ

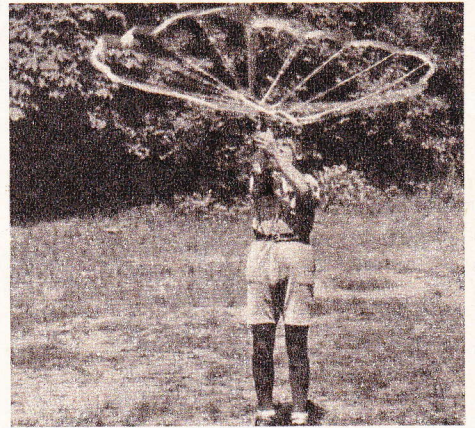
MINDEN FOTOSZAKÜZLETBEN KAPHATÓ!

A megindításnál még szinte ráborul a forgatóra

Erősebb lendületnél vízszintesen kiegyenesedik

Dugóhúzóval le és fel mozog

Hat éve, hogy az angliai világjamboreen a hinduk bemutatták nemzeti játékukat a *dzsakart*. Igen megtetszett nekünk, jól megnéztük, kipróbáltuk, lefényképeztük. Idehaza pedig megpróbáltuk az elkészítését. Eleinte nem ment, mert az eredeti módon elkészíthető sok fagolyó kellett, s ilyeneket nehéz volt találni. Végre valakinek ragyogó ötlete támadt: minnek a sok fagolyó, egyszerűen vastag kötélből készítem el a kört. S a gyakorlatban az újítás csakugyan bevált.

A gödöllői jamboreen sok csapat, így a szegedi cserkészek is, pompás tömeg hindukrinolinozást mutattak be,

A HINDU KRINOLIN

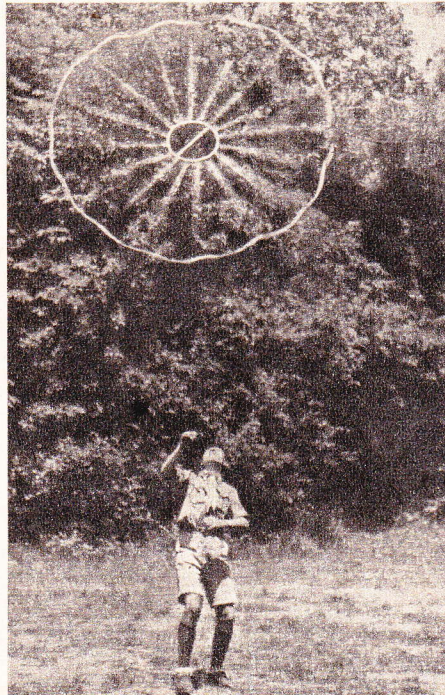
sőt volt egy főmester, aki dzsákárára piros, fehér, zöld villanykörteket szerelt és forgatás közben kapcsolta be a forgatórúdra kötözött zseblámpaelemet. A hatás, — ha működött a vezeték, — remek volt.

Más országokban a hindu krinolin nem igen terjedt még el. Sokan itt tanulták meg nálunk és úgy vitték haza, mint eredeti magyar eszközt.

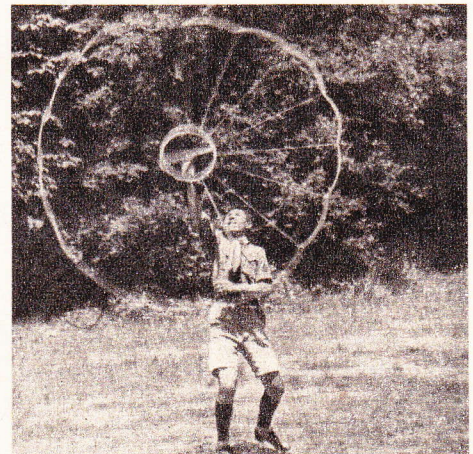
A birkenhaedi világjamboree 1929-ben volt, azóta a magyar cserkészek nemcsak tökéletesítették, hanem annyira vitték a dzsákározásban, hogy büszkén számolunk be képekből is a magyar dzsákározás fokáról.

A függőleges forgatás már sokkal nehezebb

Hát még a feldobás

A legnehezebb mégis az elkapás

Karaván és a banditák

Résztevők: Több órs.
Kellék: 10—12 drb. papírszelet.
Hely: Szabadban.

A karaván éjjelre tábort ver. Mivel a közelben rablók tanyáznak, az összes értéktárgyakat a tábor közepére hordják össze. A karaván tagjai a tábor körül helyezkednek el, hogy meggátolják a rablótámadást.

Meghatározott területen elhelyezünk 10—12 drb. könnyen észrevehető papírdarab-
ikat. A karaván tagjai e terület körül helyezkednek el 50—100 méteres körzetben. A rablók igyekeznek észrevétlenül belopódnival és az értékek (papírok) közül egyet-egyet elrabolva visszalo-
pódnival. Ha a karavánhoz tartozók egyike, észrevesz egy banditát,

igyekszik azt megérinteni. A banditát csak az elhatárolt területig követ-
heti, ahol az értékek vannak. Ha a tolvajt, sikerül megérinteni, az ki-
esik a játékból. Ha a rablónak sikerült eljutni az elhatárolt részre, úgy
időlegesen megmenekült. Azután megfogván egy papírdarabot, igyekszik
visszalopódnival a banditabarlangba. Azonban a karaván tagjai ismét
űzőbe vehetik és ha sikerül öt megfogni; úgy át kell adni a papírt és ki-
állani a játékból vagy pedig eldobhatja a papírt, de a játékot így is abba
kell hagyni, akkor pedig a karaván tagjainak kell megtalálni a papírt,
hogy pontokat szerezzenek.

Mikor bizonyos idő eltelt, a játék befejeződik és mindannyian a
játékvezetőnél gyülekeznek. Minden elrabolt papírszelet 10 pontot
jelent a banditáknak, minden visszavett papír 8 pontot jelent, a kara-
ván tagjai részére. Minden bandita, aki a karavántábor elhatárolt terü-
letén van, két pontot kap. Senkisémet vehet többet el, mint egy papírt az
elhatárolt területről.

Az abo és a bika

Irtta: Lord Baden-Powell

By permission of Mr. F. Haydn Dimmock. A „The Scout” engedélyével.

Ausztráliában, az úgynevezett Északi Területen találkoztam egy emberrel, akit „Buffalo Királynak” neveznek. Bölényvadászattal keresi kenyerét. A bölényvadászok élete ékesen szóló példája annak, hogy aki kalandot keres, az bizony talál is, különösen Észak-Ausztráliában. Azonban, aki ilyen pályára adja a fejét, ember legyen a talpán, különben vállalkozása kudarcot vall, ha ugyan egyáltalában élve kerül ki a próbálkozásból.

Az ottani mocsaras vidéken nagy bölénycsordák tenyésznek és a barátom minden évben hat hónapot tölt vadászaton, hogy aztán a bölénybőröket vásárra vigye. Két, rövid puskával felfegyverzett segítsége van, akik lóháton kísérik. Teherhordó állataikat benszülöttek vezetik kantáron ezeken a kirándulásokon.

Ha bölénycsordával találkozunk, kilövik a bikákat, a teheneket lehetőleg kímélik, nehogy csökkenjen a szaporulat. A megölt bikát a benszülöttek felkutatják, megnyúzzák s a lovak hátára kötve visszaviszik a táborba. Ott a bőröket kifeszítik, megtisztítják és besózzák, majd a fedél alatt felakasztva megszárogatják. A száradás körülbelül egy héttig tart, néha tovább is, utána a bőröket szállításra alkalmas poggyásszá kötégetik.

Barátom naponta átlagban tíz bikát ejt el, így évente körülbelül 1500 darabot kerít terítékre. A vadászévad végétével vitorlásba rakja zsákmányát és Port-Darwinba viszi, honnan Szíriába és Törökországba szállítják. Ebből a bőrből készíti az ottani lakosság szandálját meg cipőjét.

A bölényvadászat nem könnyű mesterség. A dzsungelfüborította talaj sokszor igen egyenetlen és a lovak gyakran felbuknak és nem ritka eset, hogy a vadász megsérül. Az is megesik akárhányszor, hogy a bölény szembefordul üldözőjével s ha nem sikerül idejében leteríteni, agyondöfi a lovat, sőt még a vadászt is, ha ügyetlen!

Bár a bölény teste nehéz, villámgyorsan mozog, ravasz jószág s minderre ráadásul ingerlékeny. Barátom elmesélte, hogy egyik Abo-ját — szolgát — hogyan kergette meg egy ilyen megdühödött szörnyeteg.

Vadászat közben történt. Az egyik kitörő bika észrevette a háttérben tartózkodó szolgát és egyenesen nekironított. A benszülött hirtelenében felmászott egy pálmafa leg-tetejére. Véletlenül egy fiatal fát választott ki menhelyül. A rugalmas törzs a kapaszkodó súlya alatt mind mélyebbre hajolt s egyszerre csak a benszülött lába a toporzékoló bika hátát súrolta. A bölény meghökölt, a legény pedig em-

bertelen ijedelmében az állat hátát ugródeszkának használva, felrugaszkodott egy másik pálmafára, mielőtt még a bika felocsúdott volna meglepetéséből.

Gazdája megkérdezte — miután egy jól célzott lövéssel kihúzta a csavából, — miért mászott a korona csúcsáig, hiszen ha előbb megállapodik, akkor nem hajlik le súlya alatt a fa! Fogvacogva felelte, hogy attól félt, a vadállat utána kapaszkodik.

Egyszer pedig a poggyászhajcsárokat kerülgette egy efajta vad. Ők is felmászta a legközelebb eső fára, s az utolsó ember megkeveredtségében a ló kantárát húzva próbálta a paripát rábírní, hogy az is utánuk másszék.

„Szébb jövőt!”

Ez az a kívánság, amiért ma annyian imádkozunk. Csak akkor lehet boldog valóságga, ha érte minden erőnkkel harcolunk. A szébb jövő valóra váltását nem elegendő annak nagyreményű zálogára, a most növekedő nemzedékre bízni, hanem azt már ma meg kell alapoznia a magyar szülőknek. Legfontosabb teendőnk éppen ennek a most növekedő ifjú magyarságnak, gyermekeinknek a jövőre, az életre készülését biztosítani, hogy minden gyermek képességeinek és készségeinek megfelelő pályára kerülhessen. Biztosítani kell tehát gyermekeink részére azt az anyagi alapot, mely tovább tanulhatásunkat lehetővé teszi. Ennek legkönnyebb módja az, ha a gyermekel jövőjét szíven viselő szülő **tanulmányi-segélybiztosítást köt** a Cserkészszövetség szerződéses táborozási biztosító intézeténél: a

Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézetnél,

hol a cserkészek ügyét a legnagyobb szeretettel intézik. A tanulmányi-segélybiztosításnak feltételeiről minden érdeklődőnek készséggel ad felvilágosítást a Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézet m. sz. Budapest, VI, Andrássy út 8

A Magyar Cserkészszövetség Hivatalos Lapja. Előfizetési ára egy évre 2 pengő, amely egyszerre küldendő be. Egyes szám ára 20 fillér. Csekk számla 31.428. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V, Nagy Sándor utca 6. Cserkészház. Szerkesztésért és kiadásért felelős: Kosch Béla dr. Kiadja a Magyar Cserkészszövetség.

Paavo Nurmi

Suomi, az egészség és a sport hazája

Külföld régóta csodálja a finneknek a sportban való teljesítőképességét! Nurmi több, mint 12 éven (három olimpián) át volt a hosszútávfutás világbajnoka. Ugrásban, futásban, úszásban a finnek legtöbbször bárkivel felveszi a versenyt.

Egy amerikai tudós néhány hónappal ezelőtt azt a szenzációs megállapítást közölte a nyilvánossággal, hogy ha az országoknak az olimpián elért eredményeit az illető országok népességi arányához viszonyítva vizsgáljuk, úgy a népek listájában az első helyen a finn-ugor népek: Magyarország, Finnország és Észtország állnak, s míg Magyarország inkább az olyan sportágakban ért el eredményeket, ahol a gyorsaság ügyesség, vagy a rajtaütésszerű küzdelem a fontos, Finnország a hosszútávfutás és hosszútávúszásban, azaz azokban a sportágakban verhetetlen, ahol kitartásra, szívósságra, huzamosabb testi és lankadatlan lelkierőre van szükség!

Azzal magyarázzák ezt az emberek, hogy az északi, nyugodtság, az „északi hideg természet” a nyitja a finnek kitartó sportstílusának, — pedig nem így van! Természetesen nem utolsósorban játszanak itt közre a faj veleszületett képességei, bár a finnek átlagos testmagassága s így testméretei alig haladják túl a magyarokéit, az angolokénál meg jóval alatta maradnak, — hanem ami a finnek testi erejét

csakugyan megmagyarázza, az az *állandó edzés, sport-szerű élet*.

Ami nálunk örültségnek számítana s talán csakugyan életveszélyes is volna, pl. félórás tánc után azonnal a jég-hideg vízbe ugrani, az itt teljesen megszokott dolog s csodálatosképpen a meghülés itt olyan ritka betegség, hogy ha valaki egyszer meghül, évek mulva is emlegeti a családjára.

A finnek *sauna*-ja világhíresség, bár kevesen tudják, mi az? A szauna sajátos finn fürdő. Tulajdonképpen egy szoba, melyben hatalmas fűtőkemence áll s ebben lapos, nagy köveket melegítenek napokon keresztül. Ha a kövek elég melegek, a szaunázó teljesen meztelenül bevonul a szobába s vízzel locsolja a köveket, mire 60—70 fokos gőz támad a helyiségben. Magunkfajta ember, aki még nem volt szaunában, ettől a pillanattól kezdve úgy érzi magát, mintha a tisztítóvízbe került volna: egy pillanat alatt az egész testét elönti az izzadság, a torka helyett izzólevegőjű kályhacsövet érez, orrát, szemét facsargatja a hőség, szeme elkezd könnyezni, úgyhogy kinyitni is alig tudja, de ha ki is nyitja, nem sok hasznát veszi, mert úgyis csak kékszöld karikák táncolnak előtte. A finn házigazda azonban nem elégszik meg azzal a meleggel, ami a szauna földszintjén található, hanem a mennyezet közelében elhelyezett fapadokra tessékel, mert itt — minthogy a gőz felfelé száll s itt helyezkedik el — még nagyobb meleg van. A finnek azután lefekszenek a padokra, időnként meg-meg-paskolják a testüket nyírfagallyakkal, hogy a vérkeringésüket fokozzák, majd jó negyed-félóra mulva rákvörösré főve leszállnak a magasból. Am ezzel korántsem ért véget a szaunázás, mert most következik, ami a mi számunkra hajmeresztő öngyilkossági kísérlet: ahogy kijöttek a szaunából, egyenesen a hideg tóba ugranak. Megkérdeztem egyik finn házigazdamat, hogy télen is beleugranak a tóba szauna után? — mire azt mondta, hogy *sajnos*, nem, mert ilyenkor a tó vizét egyméteres jég borítja, de hóval azért bedörzsölik magukat.

Hát aki ezt a testedzést kibírja és rendszeresen csinálja, annál nem lehet csodálni, ha testi-lelkileg kiegyensúlyozott. Viszont a finnek *mind* szaunáznak. Amint ha magyar ember házához vendég érkezik, étellel kínálják, a finn házigazda részéről a legnagyobb megtisztelés, ha újonnan érkezett vendégét szaunával várja és kínálja.

De nehogy azt gondoljuk, hogy a szauna valami önkínzó eszköz, amint az az előbbi leírás után látszana! Éppen nem! Hiszen a finnek nem kényszerűségből szaunáznak, hanem kedvtelésből, mert a szauna csakugyan a világ egyik legelvezetesebb felüdítő eszköze minden testi baj, fáradalom után. Ha a szaunából kijön az ember, azt várhatná, hogy a rettenetes hőségtől s izzadástól jártányi ereje sem maradt — ezzel szemben a valóság az, hogy pehelykönnyűnek, megfiatalodottnak s újjászületettnak érzi magát.

S mint a szauna, ugyanolyan „megrögzött” szokásuk a finneknek a fürdés is. Ha éppen nincs a szaunában tűz, amikor vendég érkezik, akkor legalább is azonnal fürödni viszik a tóba (könnyű Finnországban, mert — bár ezer tó országának nevezik, valójában — 60.000 tava van). Ha férfi az illető vendég, a házigazda, ha nő, a háziasszony viszi a vendéget fürdeni. Természetesen télen nem fürödhetnek a szabadban, de ekkor meg mindig ég tűz a szaunában s így a vendéget mégis illendő módon fogadják.

E kettő tehát: a szauna és az úszás máris eléggé megmagyarázza a finnek kiváló sportteljesítő képességét — ám egymagukban ezek sem volnának elegendők, ha a finnek alaptermészetében nem volna benne a *sportszerűség*. A finn embert ugyanis három dolog jellemzi: *józanág, tisztaság és egészséges életmód*. E három tulajdonság pedig ép annak a fogalomnak a kelléke, amit *sportszerűségnek* nevezünk.

Ha valaha helytálló volt a spártaiakra az a mondás, hogy ép testben ép lélek, úgy Finnország ma minden *bi-zony*val megérdemli.

fizi Miska.

10 perc szünet!

Igazolás...

Osztályfőnök: Szekeres, hol voltál 8-tól 10-ig?

Szekeres (nyöszörögve): Vakbélgyulladásom volt kérem.

Más szemében a szálkát

Rém lusta állat ez a teknősbéka. Már másfél napja ülök itt ezen a padon és még csak meg sem mozdult.

— Mi a gőz?

— A gőz az, amikor a víz izzadni kezd.

Beleg: Doktor úr, ha itt megnyomom az oldalam, irtózatosan fáj. Mit csináljak?

Doktor: Ne nyomja meg.

A saját árnyékától...

Szent Isten, lábnyomok. Engem valaki követ.

2x naponta ez a helyes fogtisztítás!

Kalodont használunk az egyetlen fogkrém, mely Dr. Bräunlich-féle Sulforizin Oleatot tartalmaz. Ezen nyugszik egyedülálló hatása a fogkő ellen.

KALODONT

FOGKŐ ELLEN

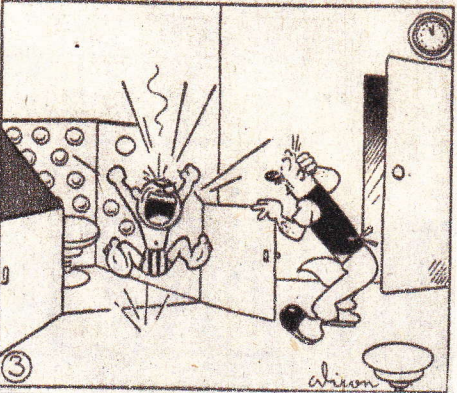
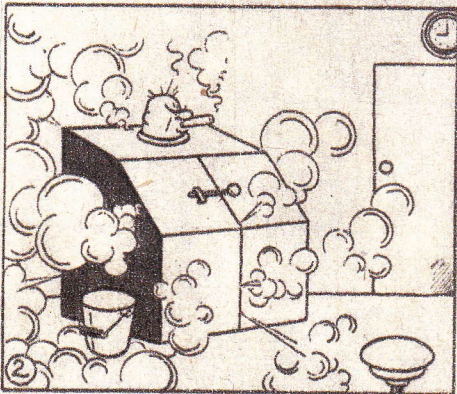
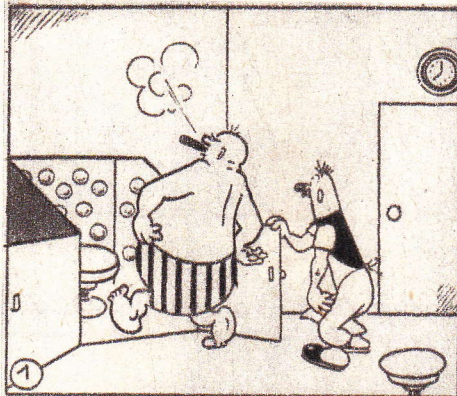
Valószínű

Tanító néni: Gyerekek, ki tudja megmondani, mit csinált Kolumbusz Kristóf, mikor kikötött Amerika partjain?

Gabi: Én tudom, én tudom.

Tanító néni: Na tessék!

Gabi: Kiszállt a hajóból.

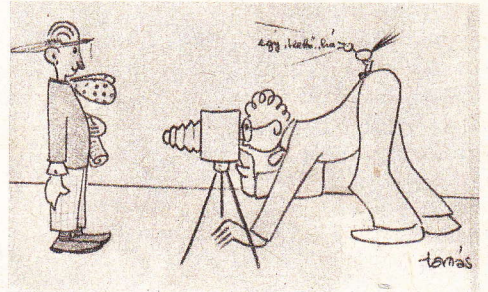
Eredményes fogókúra

Megoldás

Pistike beállít a pékhez, akinél a mamája mazsolás kalácsot vásárolt.

— Azt üzeni a mama a pék bácsinak, hogy a kalácsban egy légy volt.

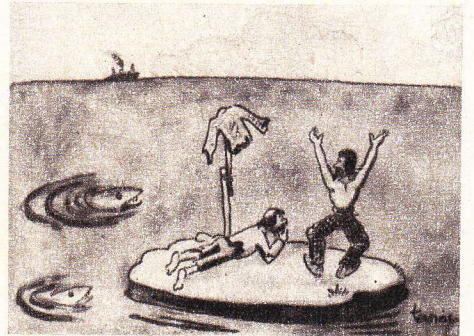
— Jól van, fiam — felel a pék, — hozd el a legyet és kapsz helyette egy szem mazsolát.

Fényképésznél

— Milyen képet parancsol, térd- vagy mellképet?

— Ha lehetne, inkább a fejem legyen rajta.

Hajótöröttek hajót pillantanak meg a láthatáron.

Egyik: Hajó! Hajó!

Másik: Mit üvöltösz! Nem láttál még hajót?

Szó szerint vette

A kovácsmester tanítja az inast. — Tehát a tüzes vasat ráteszem az üllőre és amikor a fejemmel intek, ráütsz jó erősen.

Az inas pontosan úgy tett. A mestert betört koponyával a kórházba szállították.

— Van négy narancsd. Én adok hármat, hány narancsd lesz összesen?

— Nem tudom. Az iskolában általában számolunk.

14. és 18. év közötti eserképek még jelentkezhetnek. Jelentkezési lap a jamboree-irodától igényelhető.

Még lehet jelentkezned a Holland Világjamboree-ra!

Egy pillantást ide!

Rendben van-e az egyenruhád?

Cserkészkalap, angol forma, bőrszíjal és viharzsinórral	P 5.60	Ingzsebszalagok, kiscserkész kék, cserkész-zöld, rover-szürke, öregcserkész-barna, segédőrsvezetői	P —.10
Cserkészkalapszj	P —.45	őrsvezetői	P —.20
Kalapjelvény	P —.10	rajvezetői	P —.30
Arványhajesorok	P —.04	Szövött szám, ingre	P —.30
Arványhajboglár, Karakán P —.28, Világtábor	P —.16	Évjelzések, évvirág 1 évet jelző posztóalátéttel	P —.24
Viharzsinór, oltvzöld színben	P —.18	évvirág öt évet jelző posztóalátéttel	P —.50
Tábori sapka, khaki köpperből, vagy covercoat-anyagból	P 1.20	Fémszám, dupla tüvel, kalapra, darabja	P —.06
Nyakkendő, Világtábor minőségben, háromszögletű, zöld, kék, barna vagy szürke színben	P —.48	Csoportos különpróbajelvények, fémből, posztóalátéttel, Uttörő P —.40, Bagoly P —.60, Ezermester P —.80, Fehérholló P 1.50, Turul	P 1.80
Karakán-védjegyű, négyszegletes, zöld, kék, barna vagy szürke színben	P —.96	Cserkészzilliom, zöld, zománc	P —.15
Sípszinór, előírás szerinti barna színben	P —.26	Derékszj, „Légy résen” felírású, sajtolt bronzsattal	P 2.90
Cserkészszj, kéthangú	P 1.—, —.58	Világtábor minőségben	P 3.70
Igazolványtok, fémkerettel	P 1.50	Karakán minőségben	P 3.70
Ugyanaz, celluloid	P —.50, —.40	Magasszárú cipő : „Mértőldlép” kromcserzésű bőrből, erős, tartós krupontalppal, 33—35-ig P 14.80, 36—39-ig P 16.80, 40—46-ig	P 19.40
Hungária jelvény	P —.44	Félcipő : „Világtábor” Bocskay-nyelvel 33—35-ig P 14.80, 36—39-ig P 16.80, 40—46-ig P 19.40	P 19.40
Különpróba-jelvények, darabonként	P —.24	Cserkészbot, válogatott mogyorójából, méterbeosztással	P 1.—
Másodosztályú próba jelvény	P —.12		
Elsőosztályú próba jelvény	P —.24		
Nyelvismere ti jelvény, német, francia, angol, szerb, horvát, cseh, tót, vagy eszperantó	P —.12		
Őrsvezetői tábor t végzet tek szalagjai	P —.20		
Csapattitkár, csapatszer táros, csapatpénztáros, rajpénztáros, rajszertáros ingzsebszalag, darabja	P —.12		

Szabályos cserkészruházat áttekintő ártáblája:

Ha a teljes testmagasság, cm : akkor a nagyságjel :		110—122	123—134	135—146	147—158	159—170	171—182
		C	S	B	O	L	T
Hajlása	Világtábor, hosszú szárral	—.75	—.95	1.15	1.35	1.55	1.75
	Karakán, hosszú szárral	1.50	1.70	1.90	2.10	2.30	2.50
	Nomád, térdigérő, gumis	1.10	1.30	1.50	1.70	1.90	2.10
	Jamboree, térdigérő, gumis	2.10	2.30	2.50	2.70	2.90	3.10
Ingek :	Világtábor, flanell, hosszú ujj	3.50	4.10	4.70	5.30	5.90	6.50
	Karakán, szövet, hosszú ujj	4.50	5.—	5.50	6.—	6.50	7.—
	Gyapjús szövet, hosszú ujj	6.70	7.10	7.50	7.90	8.30	8.70
	Jamboree, szövet	11.50	12.50	13.50	14.50	15.50	16.50
	Világtábor, molinó, rövid ujj	2.90	3.20	3.50	3.80	4.10	4.40
Nadrágok :	Világtábor, khaki, lóden	3.80	4.80	5.80	6.80	7.80	8.80
	Karakán, khaki, lóden	5.80	6.80	7.80	8.80	9.80	10.80
	Covercoat, khaki, könnyű	4.90	5.20	5.50	5.80	6.10	6.40
	Karakán, lóden, zárttérdű	—	—	11.90	13.10	14.30	15.50
Jamboree, lóden, zárttérdű	—	—	15.90	17.10	18.30	19.50	
Kör- gallérok :	Világtábor, lóden	14.50	15.90	17.30	18.70	20.10	21.50
	Karakán, lóden	19.50	21.10	22.70	24.30	25.90	27.50
	Szűrhalózsák (takarót, körgallért, hálóz- sákat egyesít), karakán, doublé	25.—	27.—	29.—	31.—	33.—	35.—
Vihar- kabát	Nomád, szövetből	12.50	13.50	14.50	15.50	16.50	17.50
	Autótélőszövetből	18.50	20.30	22.10	23.90	25.70	27.50
	Autótélő, bőrszegélyes	21.50	23.30	25.10	26.90	28.70	30.50

A CSERKÉSZHÁZBAN :

V,
NAGY SÁNDOR U. 6

TELEFON : 111-234*, 118-764

CSERKÉSZBOLT

A KELETINÉL :

VIII,
RÁKÓCZI ÚT 67

TELEFON : 149—896

SOPRON — DEBRECEN — BAJA — GYŐR — HÓDMEZŐVÁSÁRHELY — KAPOSVÁR — KECSKEMÉT — MISKOLC
— MAKÓ — NYIREGYHÁZA — PÉCS — SZEGED — SZÉKESFEHÉRVÁR — SZOMBATHELY — VESZPRÉM

POSTATAKARÉK SZÁMLASZÁM : 34.383